ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΝΗΜΗΣ ΣΤΗ ΝΙΑΛΑ ΑΓΡΑΦΩΝ

Επιβλέπων καθηγητής: Γρίβας Κωνσταντίνος

ΤΑΜΠΠ 2025

Φοιτητές: Αρότσιος Αλέξανδρος
Φώτου Θεόκριτος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

1 . Π ρ ό λ ο γ ο ς … . 1

2. Η ιστορία της Ν ι ά λ α ς … . . 4

3. Άγραφα, τόπος και δ ι α δ ρ ο μ ή … … … … … … … … … … … … … … … … … … . . 1 1

4. Κτηριακές α ν α φ ο ρ έ ς … … … … … … … … … … … … . . … … … … … … … … . . 2 1

5 . Κ λ ί μ α … 2 4

6. Παρατηρήσεις και π ρ ο β λ ή μ α τ α … … … … … … … … … … … … … … … … . . 2 5

6 . Π ε ι ρ α μ α τ ι σ μ ο ί … 3 1

7. Εισαγωγή στα καταφύγια Κ1, Κ 2 … … … … … … … … … … … … … … … … … … 4 2

8. Ανάλυση Κ 1 … . . . 4 5

9. Ανάλυση Κ 2 … . . . 5 1

10. Φωτογραφίες μ α κ ε τ ώ ν … . 5 9

11. Φωτορεαλιστικό δ ο κ ί μ ι ο … … … … … … … … … … … … … … … … … … … . . . 6 9

1 2 . Β ι β λ ι ο γ ρ α φ ί α … . . 8 3

Η παρούσα διπλωματική εργασία γεννήθηκε από την ταυτόχρονη συνύπαρξη δύο σημαντικών αιτιών. Αφενός, της ανάγκης να διερευνήσουμε τη σκοτεινή πλευρά της ελληνικής ιστορίας τον Εμφύλιο Πόλεμο, αφετέρου, της επιθυμίας να συνεχίσουμε την προηγούμενη ερευνητική μας πορεία, η οποία επικεντρώθηκε στα οχυρωματικά έργα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου στην Αίγινα. Εκεί, μέσα από την αποτύπωση στρατιωτικών κατασκευών των οχυρών βρεθήκαμε μπροστά σε ένα αρχιτεκτονικό πεδίο φορτισμένο όχι μόνο υλικά αλλά και συμβολικά. Κατασκευές φτιαγμένες για άμυνα και έλεγχο του χώρου, ερειπωμένες σήμερα, απέκτησαν μέσα στο τοπίο έναν νέο χαρακτήρα. Δεν διατηρούσαν απλώς το ίχνος μιας στρατιωτικής παρουσίας, αλλά αποκάλυπταν ένα βαθύτερο υπόστρωμα συλλογικής μνήμης.

Αεροφωτογραφία όψης στρατώνων στην Αίγινα.

Κεντρικός χώρος πολυβολείου Αίγινα.

Άποψη οροφής Atlantic Wall Αίγινα.

Τα οχυρά δεν ήταν απλώς τεχνικά έργα. Ήταν σώματα από σκυρόδεμα, ενσωματωμένα στο ανάγλυφο του νησιού, σιωπηλά και βαριά. Η αυστηρή γεωμετρία τους, η υλικότητά τους και η σιωπή που τα περιβάλλει σήμερα, λειτουργούν ως μνημεία χωρίς πρόθεση μνημειακότητας. Η παρατεταμένη σιωπή τους, σε συνδυασμό με τη στρατηγική τους τοποθέτηση και την κατασκευαστική τους λιτότητα, εισάγει έναν ιδιαίτερο διάλογο με το τοπίο και τον χρόνο. Μέσα από την αρχιτεκτονική τους ερμηνεία, μπορέσαμε να ανιχνεύσουμε πώς η μνήμη εγγράφεται στον χώρο όχι μέσω της αφήγησης, αλλά μέσω της ύλης και της γεωμετρίας.

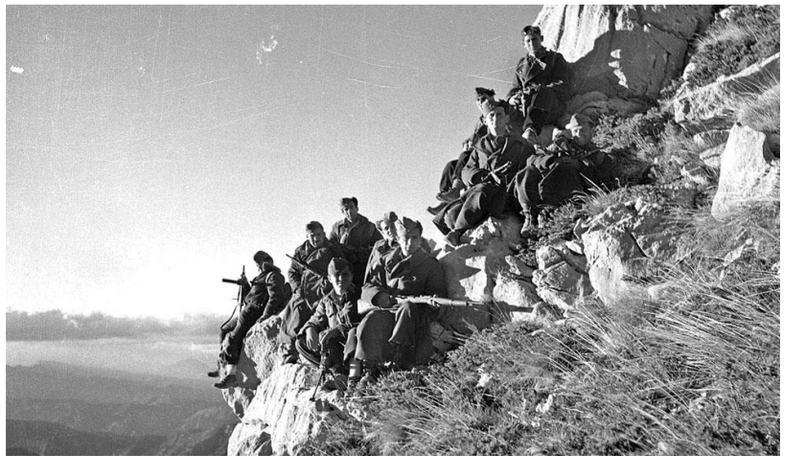

Είσοδος σε ένα από τα πυροβολία της Αίγινας

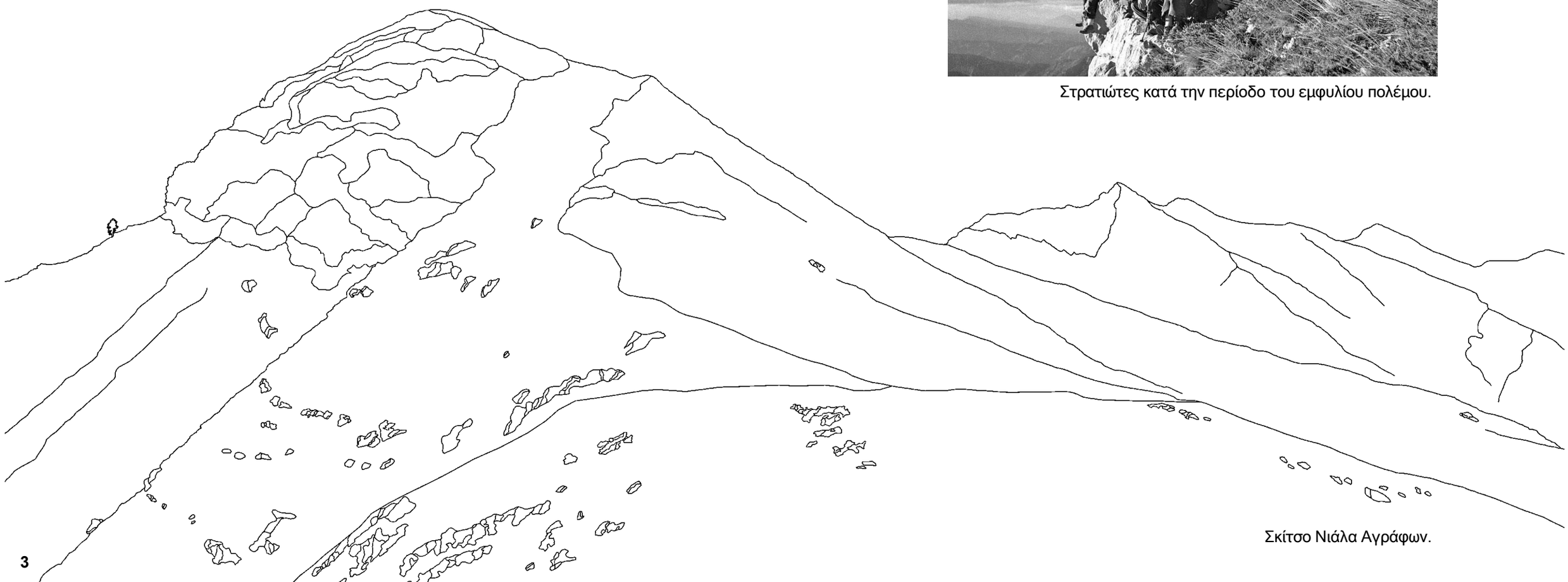
Έπειτα από αναζήτηση μας έγινε γνωστό το τραγικό και λιγότερο γνωστό περιστατικό που έλαβε χώρα στην περιοχή της Νιάλας στα Άγραφα κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου. Αυτό αποτέλεσε αφορμή για να ασχοληθούμε με το περιστατικό που συνέβη κατά τον Εμφύλιο Πόλεμο. Μελετήσαμε λεπτομερώς τα γεγονότα, ώστε να κατανοήσουμε το ιστορικό πλαίσιο και τη σημασία του, πριν προχωρήσουμε στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό που συνδέει τη μνήμη με το τοπίο, δημιουργώντας έναν χώρο που δεν αναπαριστά απλώς το παρελθόν, αλλά διατηρείται ζωντανό μέσα από τη μορφή και την υλικότητα.

‘Αμαχοι του Ελληνικού εμφυλίου πολέμου.

Στρατιώτες κατά την περίοδο του εμφυλίου πολέμου.

Σκίτσο Νιάλα Αγράφων.

Η τραγική πορεία της Νιάλας (Απρίλιος 1947)

Τις ημέρες του Πάσχα του 1947, κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου, εκτυλίχθηκε ένα δραματικό γεγονός στα βουνά των Άγραφων.
«οι ομάδες ανταρτών πήραν την παρακινδυνευμένη απόφαση να διαφύγουν από τον σφιχτό κλοιό του εθνικού στρατού κάνοντας εν μέσω σφοδρής κακοκαιρίας το δύσκολο πέρασμα μέσα από τα βουνά για να βγουν στην άλλη μεριά.

Αποτύπωση εγχάραξης στην μαρμάρινη πλάκα του μνημείου.

Το μνημείο στην κορυφογραμμή της Νιάλας..

Πανοραμική άποψη από την κορυφή του Καταραχιά.

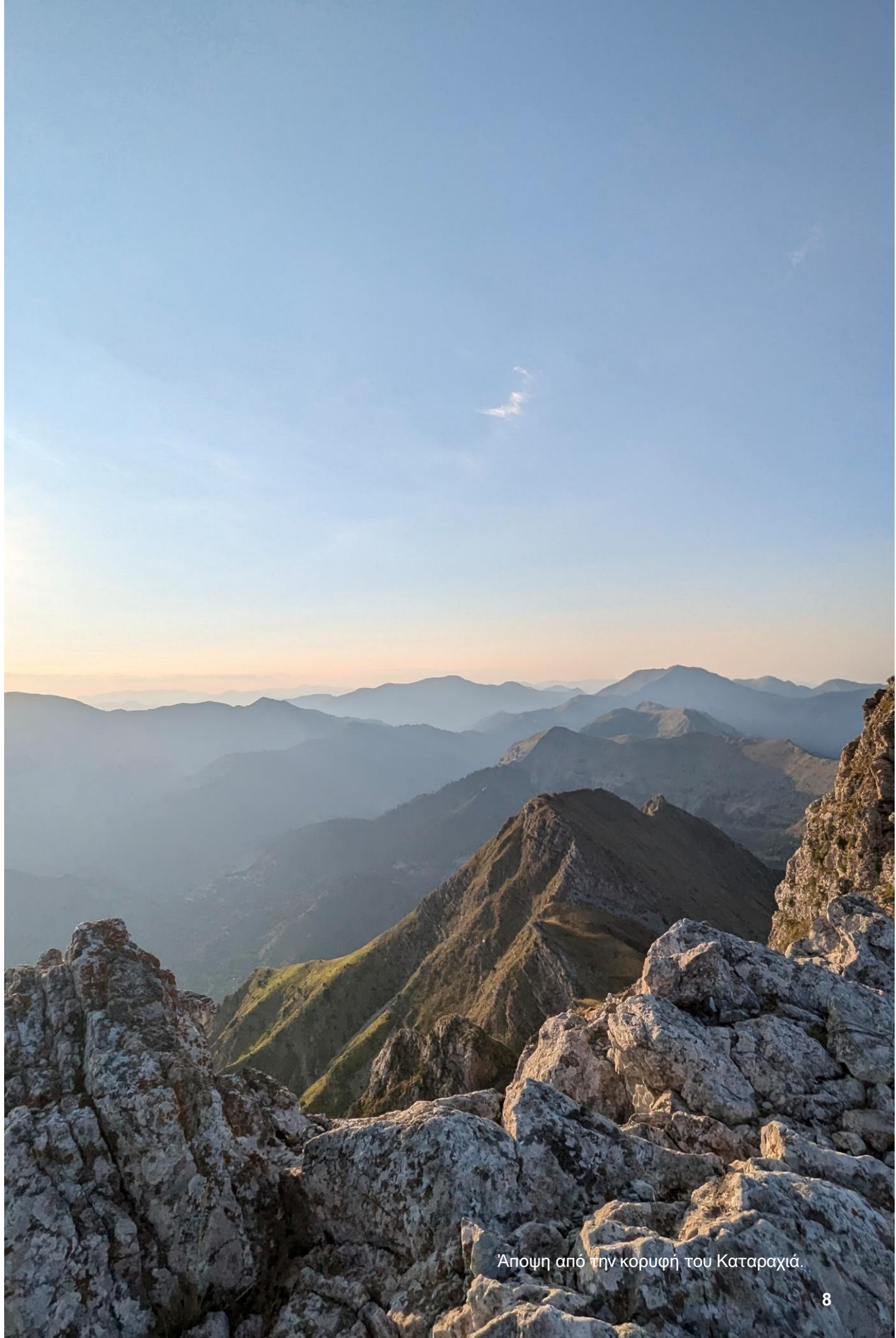
Η ανάβαση ήταν εξοντωτική, θανατηφόρα, αφού αρκετοί άνθρωποι και μουλάρια έπεσαν στο γκρεμό ή πέθαναν από το ψύχος. Φτάνοντας στο πέρασμα της Νιάλας κατά το σούρουπο αιφνιδιάστηκαν αφού εκεί έπεσαν πάνω στον καταυλισμό των στρατιωτών, των εχθρών τους.

Η περιοχή της Νιάλας χιονισμένη.

Άποψη του γκρεμού της δυτικής πλευράς του σημείου.

Νιάλα Αγραφών

Είχαν και εκείνοι στρατοπεδεύσει εκεί αναγκαστικά για να επιβιώσουν από τη χιονοθύελλα. Αυτό ήταν παραδόξως και η σωτηρία των ανταρτών. Μπήκαν στις σκηνές του εθνικού στρατού γιατί ήταν η μοναδική τους επιλογή για να βρουν καταφύγιο από τη χιονοθύελλα που θα τους αφάνιζε. Έτσι για εκείνο το μοναδικό βράδυ, οι δυο θανάσιμοι εχθροί, στιγμιαία, συμφιλιώθηκαν, κάτω από την απειλή των στοιχείων της φύσης. Το επόμενο πρωί, ο διοικητής του στρατού μόλις συνειδητοποίησε τι είχε γίνει έδωσε αμέσως διαταγή να συλλάβουν τους αντάρτες. Δόθηκε μάχη. Κάποιοι κατάφεραν να διαφύγουν. Άλλοι συνελήφθησαν κ κάποιοι σκοτώθηκαν. Το καταφύγιο που σχεδιάσαμε, αποτελεί φόρο τιμής σε αυτήν την μοναδική στιγμή συμφιλίωσης».

Άποψη από την κορυφή του Καταραχιά.

Άγραφα, τοπογραφία και διαδρομή.

Εκκλησάκι Αγίου Νικολάου

Βραγγιανά

Χαλιάς

Βαλάρι

Νεράιδα

Πετράλωνα

Παλαιόλακκα

750m

1950m

Κορυφή Καταραχιάς

1500m

1450m

Μνημείο Νιάλας

1450m

Οικισμός Νεράιδα

1700m

1350m

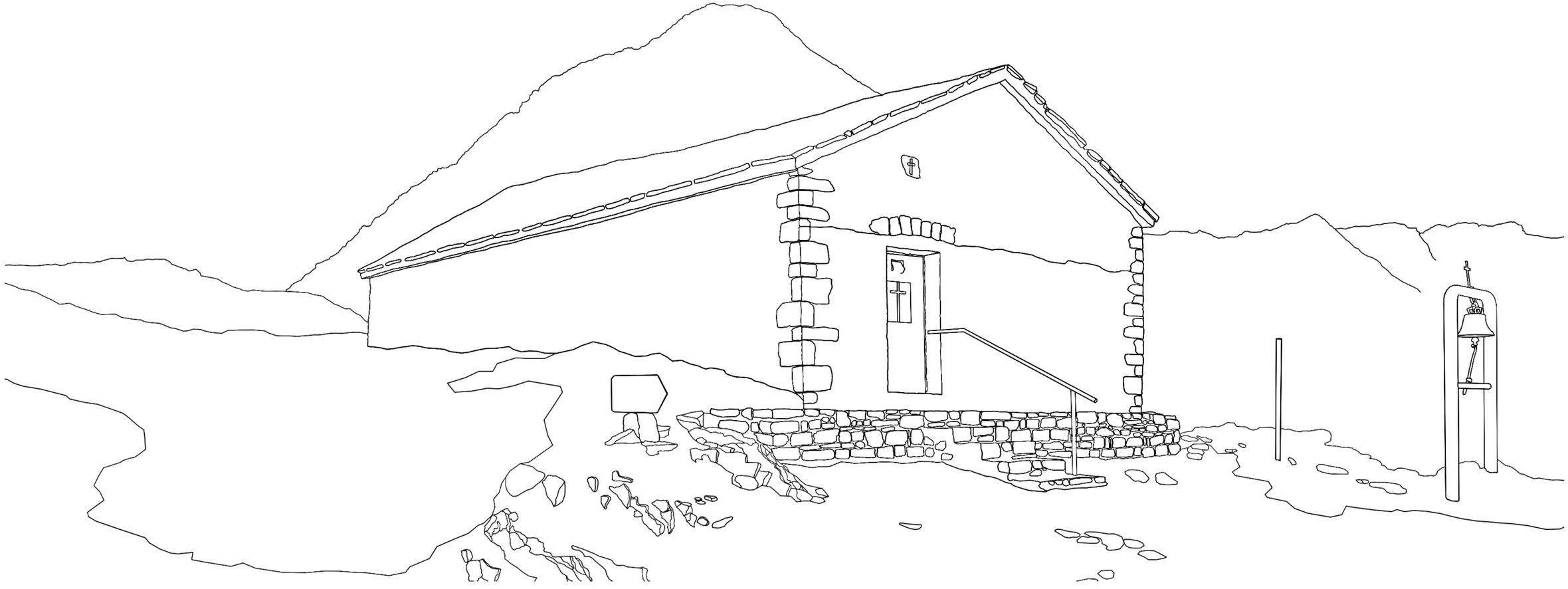
Αεροφωτογραφία της κορυφογραμμής της Νιάλας.

Άγραφα, τόπος και διαδρομή.

Τα Άγραφα αποτελούν ιστορική περιοχή και οροσειρά της κεντρικής Ελλάδας, η Νότια απόληξη της οροσειράς της Πίνδου. Καταλαμβάνουν όλο το Βόρειο τμήμα του νομού Ευρυτανίας και το δυτικό του νομού Καρδίτσας και χωρίζονται σε Θεσσαλικά και Ευρυτανικά Άγραφα. Η ψηλότερη κορυφή τους είναι η Καράβα με υψόμετρο 2184 μέτρα.

Άποψη όψης από το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου.

Η περιοχή Νιάλα, το σημείο με το οποίο θα ασχοληθούμε βρίσκεται στα Θεσσαλικά Άγραφα κάτω από την κορυφή του Καταραχιά (2004 μέτρα). Για να προσεγγίσει κάποιος την περιοχή μπορεί να χρησιμοποιήσει το πεζοπορικό μονοπάτι που ξεκινάει από το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου και καταλήγει στο χωριό Καμάρια, ενώ υπάρχει και χωματόδρομος. Πιο συγκεκριμένα ο δρόμος είναι σε κακή κατάσταση και σε καιρικές συνθήκες ακόμα και βροχής φαντάζει σχεδόν αδύνατη η προσέγγιση. Η κοντινότερη απόσταση από δρόμο με άσφαλτο αποτελεί η διαδρομή μήκους 7 χιλιομέτρων από το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου έως και το μνημείο της Νιάλας. Υπάρχουν 2 ακόμα τρόποι προσέγγισης, από το χωριό Καμάρια, μήκους 11 χιλιομέτρων και από το χωριό Πετράλωνα ή αλλιώς Σάικα, μήκους 15 χιλιομέτρων. Στις 2 τελευταίες περιπτώσεις ο δρόμος είναι ιδιαίτερα επίπονος για τα περισσότερα οχήματα.

Σκίτσο, το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου.

2500m

Εκκλησάκι Αγίου Νικολάου

1300m

Βραγγιανά

1300m

1900m

Χαλιάς

1200m

800m

1900m

Βαλάρι

Νεράιδα

Πετράλωνα

Τρίδεντρο

Παλαιόλακκα

700m

1400m

1900m

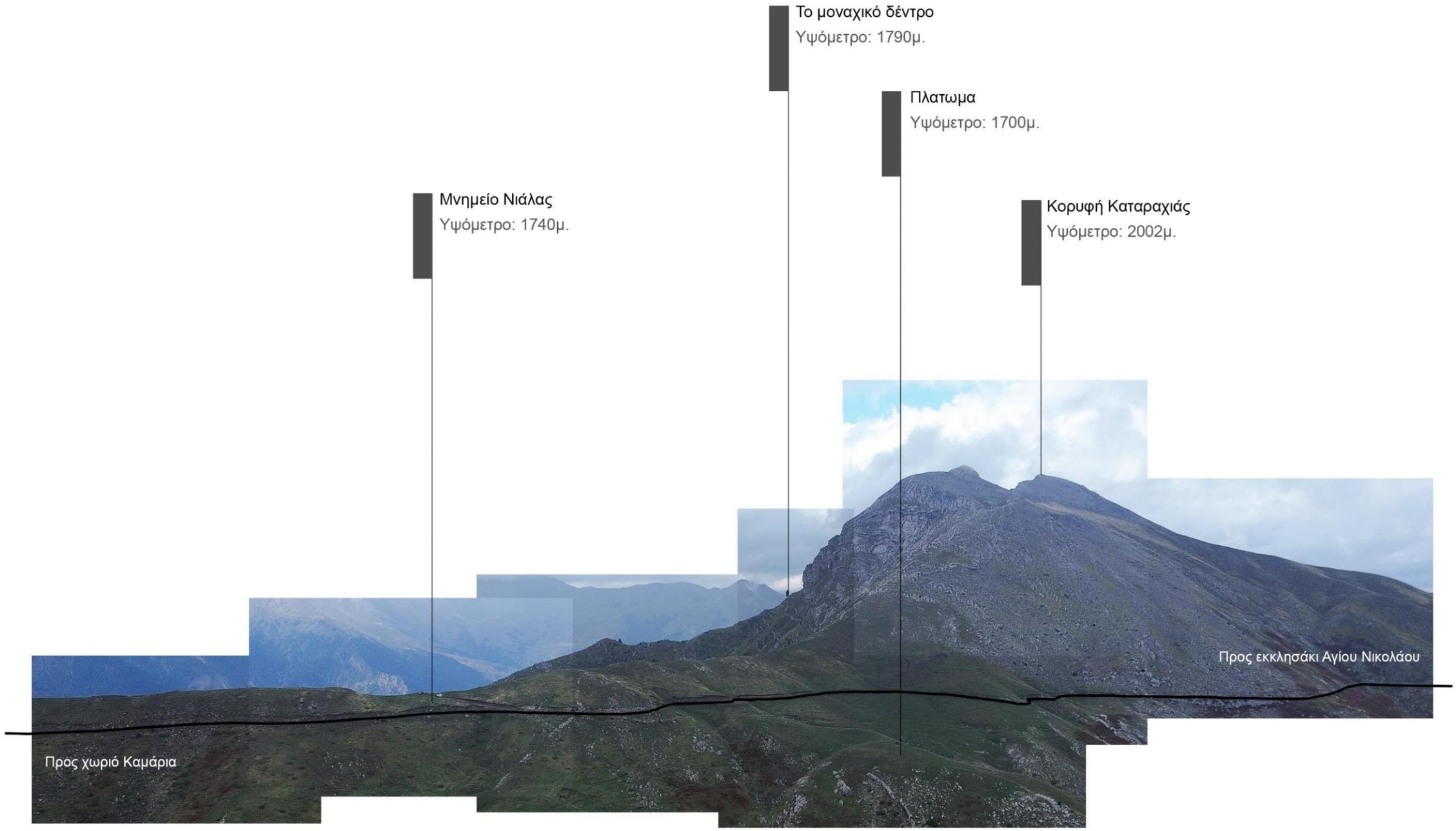
Το σημείο της κατασκήνωσης.

Εκτιμώμενη διαδρομή που ακολούθησαν οι αντάρτες και πολίτες.

Πεζοπορικές διαδρομές.

Κορυφές.

0 250 1000 2000 3500 5000m

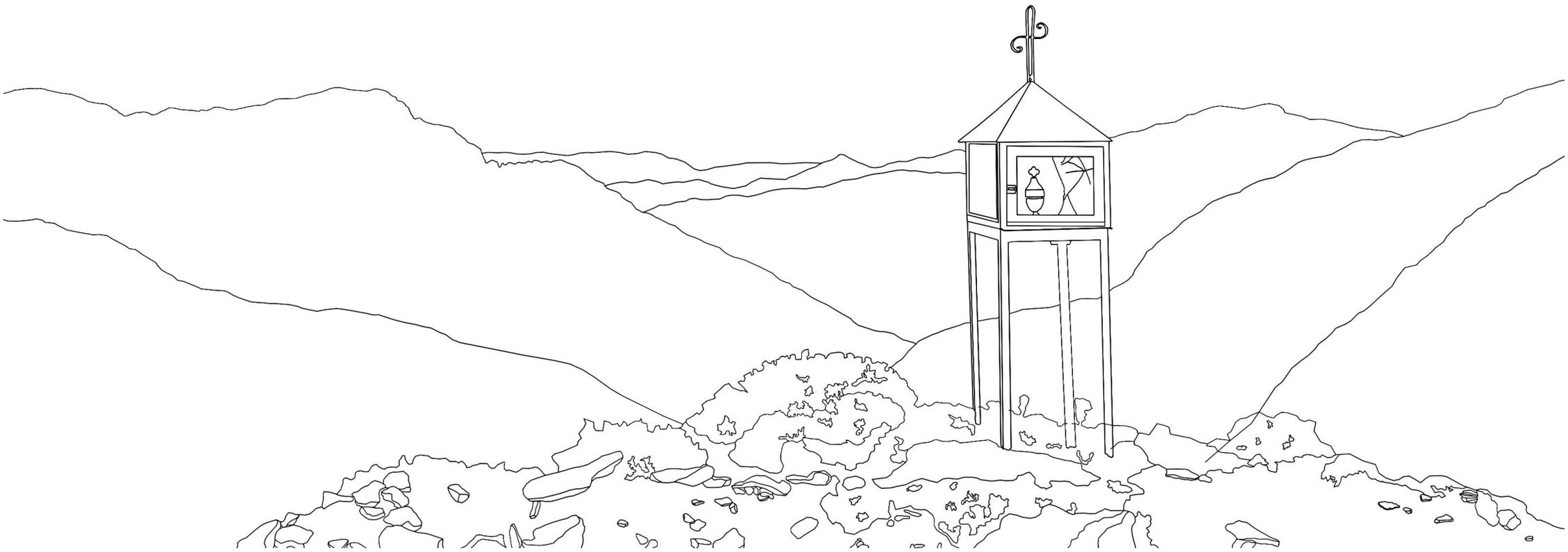

Διάγραμμα της περιοχής

Αποψη κατά τη διαδρομή προς τη Νιάλα.

Το ακριβές σημείο της έρευνάς μας είναι το μνημείο της Νιάλας φτιαγμένο από τον Βασίλη Φυτσιλή, μάρτυρα του συμβάντος σε ηλικία 17 ετών. Σύμφωνα με τον ίδιο, στο σημείο του μνημείου βρήκαν τον θάνατο η Βάγια Ραγιά μαζί με τα 2 παιδιά της Ιουλία και Γιάννη Ραγιά.

Βρίσκεται σε υψόμετρο 1750 μέτρων. Είναι στους πρόποδες της κορυφής Καταραχιάς και εφόσον ο καιρός το επιτρέπει προσφέρει θέα από την ανατολική και την δυτική πλευρά του. Προς την ανατολική διακρίνονται ο οικισμός Νεραΐδα (έτσι επίσης λέγεται και η ευρύτερη περιοχή από τους κατοίκους της Καρδίτσας σύμφωνα με μαρτυρίες κτηνοτρόφων) και ο οικισμός Χαλιάς. Από την δυτική διακρίνονται τα χωριά Τρίδεντρο, Βαλάρι, Βραγγιανά.

Σκίτσο, μικρό ξωκκλήσι στην διαδρομή.

Στάνη χτισμένη από προκατασκευασμένα κομμάτια σκυροδέματος.

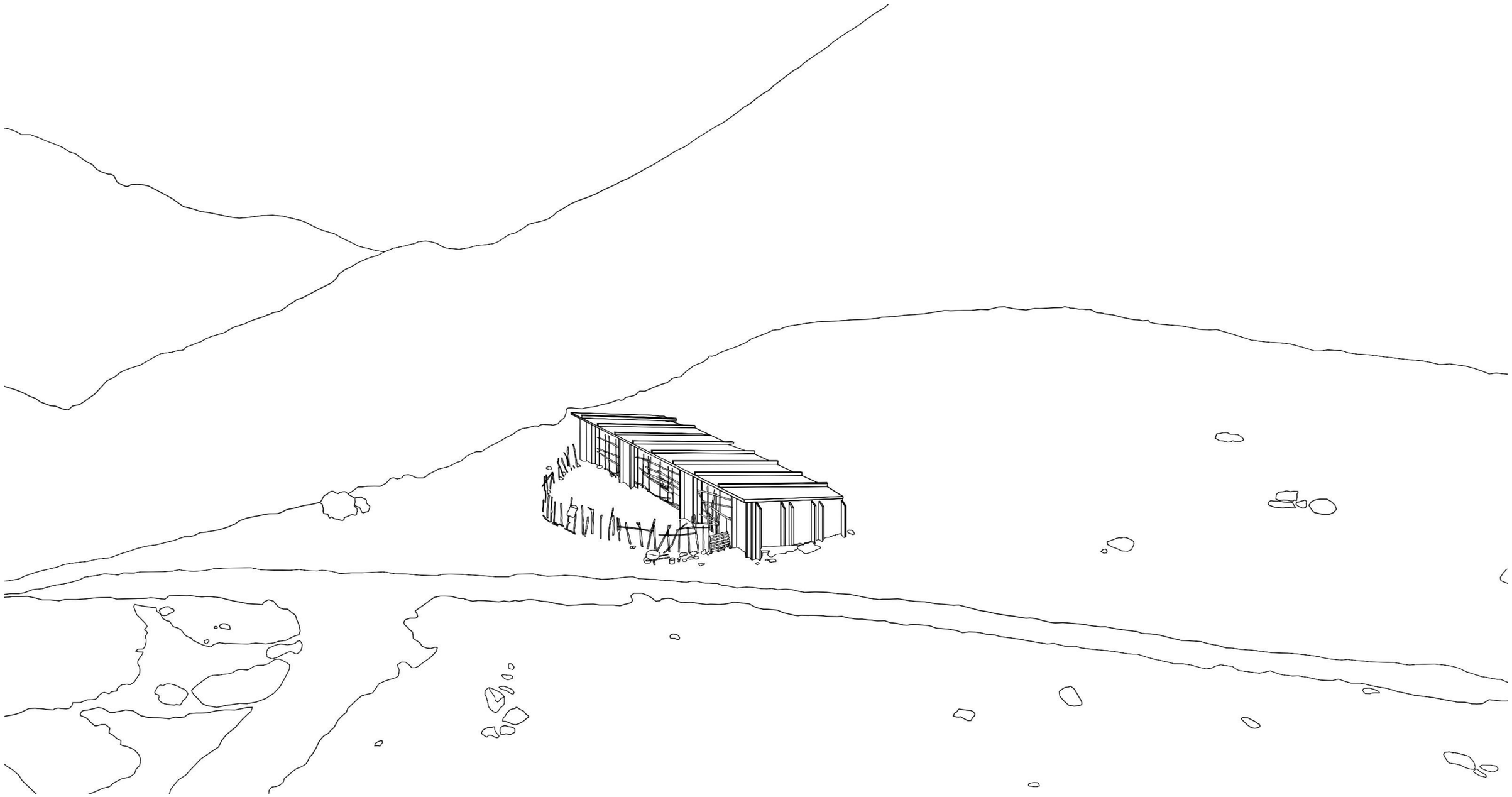

Άποψη όψης.

Το τοπίο είναι αλπικό και επικρατεί χαμηλή βλάστηση και φτέρες. Την ευρύτερη περιοχή την εκμεταλλεύονται κτηνοτρόφοι Σαρακατσάνικης καταγωγής, μια νομαδική φυλή που διαχειρίζονται κυρίως αγελάδες και πρόβατα. Η πανίδα του τοπίου είναι αρκετά πλούσια καθώς σε αυτή ζούνε διάφορα πτηνά όπως γύπες και αετοί και έχουν παρατηρηθεί ακόμα και άγριοι κάπροι και λύκοι, αν και σπανίζουν.

Αεροφωτογραφία κτηνοτροφικής μονάδας

Στην ερευνά μας η διαδρομή που θεωρούμε ως την καταλληλότερη για το σημείο είναι αυτή από το εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου. Είναι η συντομότερη και πιο ασφαλής.

Σκίτσο, στάνη από προκατασκευασμένα στοιχεία.

Στη Νιάλα (Νεράϊδα) Αγράφων

Κονάκια της γύρω περιοχής

Τα σπιτάκια (κονάκια) του ποιμενικού οικισμού είναι καμωμένα από πέτρα, στέγη από σχιστόπλακα («πλακιά»), που δένουν απόλυτα με το περιβάλλον.
Σπίτια απλοϊκά χτισμένα, τοίχοι από λιθοδομή, από κυρίως ορθογώνιες πέτρες βγαλμένες σε επάλληλες σειρές.
Στέγες από σχιστόπλακες, από κάτω μπορεί να υπάρχει πλαστικό νάιλον για την υγρομόνωση. Επίσης άλλες είναι κατασκευασμένες από λαμαρίνες (τσίγκια). Ο φορέας της στέγης είναι ξύλινος.
Ξύλινα απλοϊκά κουφώματα φτιαγμένα πρόχειρα.

Κτηνοτροφική μονάδα.

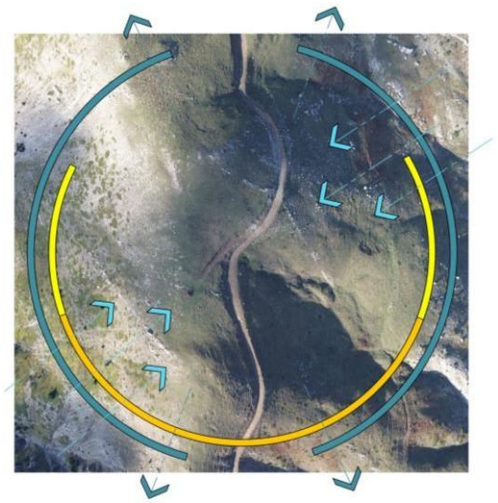
Στάνες.

Οι στάνες, πρόχειρα φτιαγμένες, με τη λιτή τους μορφή αποτελούν άκρως αποτελεσματικά και εύκολα στην κατασκευή τους κτήρια. Οι περισσότερες φτιάχνονται και συντηρούνται από τον ίδιο τον κτηνοτρόφο. Η ιδιότητα τους να αφομοιώνουν την τοπογραφία που εδράζονται, δίνει την αίσθηση της εναρμόνισης με το περιβάλλον τους.

Αεροφωτογραφία κτηνοτροφικής μονάδας.

Κλίμα.

Το κλίμα της Νιάλας είναι αυτό που θα περιμέναμε από μια αλπική ζώνη. Η μέση θερμοκρασία ετησίως αποτελεί τους 7 βαθμούς με λιγότερες από 2000 ώρες ηλιοφάνειας ετησίως, (στοιχεία της ΕΜΥ). Καθώς πρόκειται για σημείο με ελάχιστο υψόμετρο τα 1700 μέτρα, πολλούς μήνες μέσα στο χρόνο καλύπτεται από παγετούς, (συνήθως από τέλη Οκτωβρίου έως και αρχές Απριλίου. Καθώς βρίσκεται στην κορυφογραμμή των Άγραφων το σημείο έχει δυνατούς ανέμους ΒΔ ή ΝΑ με μέγιστη ταχύτητα τα 7 μποφόρ και μέση ετήσια τα 4 μποφόρ. Τέλος το σημείο δέχεται μεγάλες ποσότητες βροχής με τα ετήσια δεδομένα υετού να δείχνουν ύψος 2300mm.

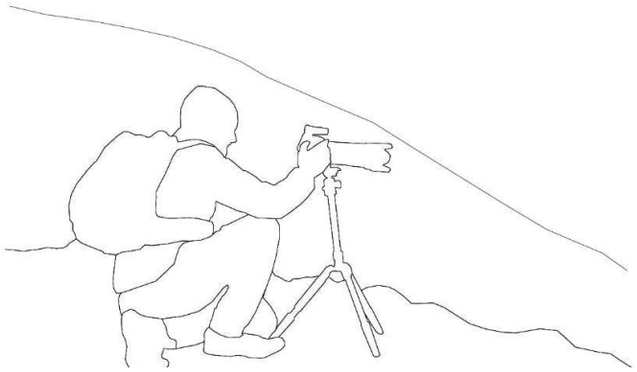

Κατεύθυνση ανέμων, θεάσεις, ηλιασμός σημείου

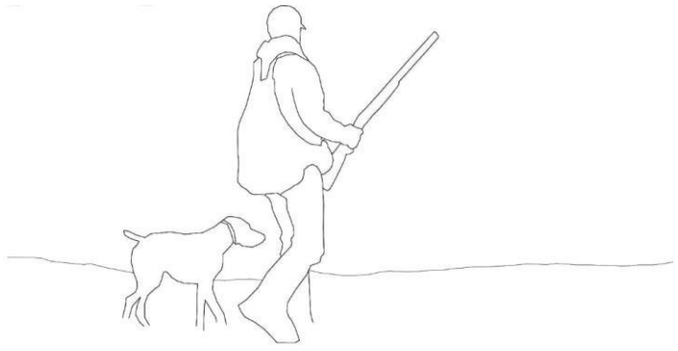
Άποψη διαδρομής.

Αεροφωτογραφία, υπαίθρια κατασκήνωση.

Δραστηριότητες

Η φωτογράφιση φύσης και άγριας ζωής έχει ήδη πολύ έντονη παρουσία. Γίνεται χρήση όλων των διαθέσιμων μέσων (συμβατικές φωτογραφικές κάμερες, action cameras, drone κτλ.).

Στις εξορμήσεις μας στο σημείο συναντήσαμε σε αρκετές περιπτώσεις κυνηγούς, κυρίως για πουλιά και λαγούς, λόγω υψηλού υψομέτρου.

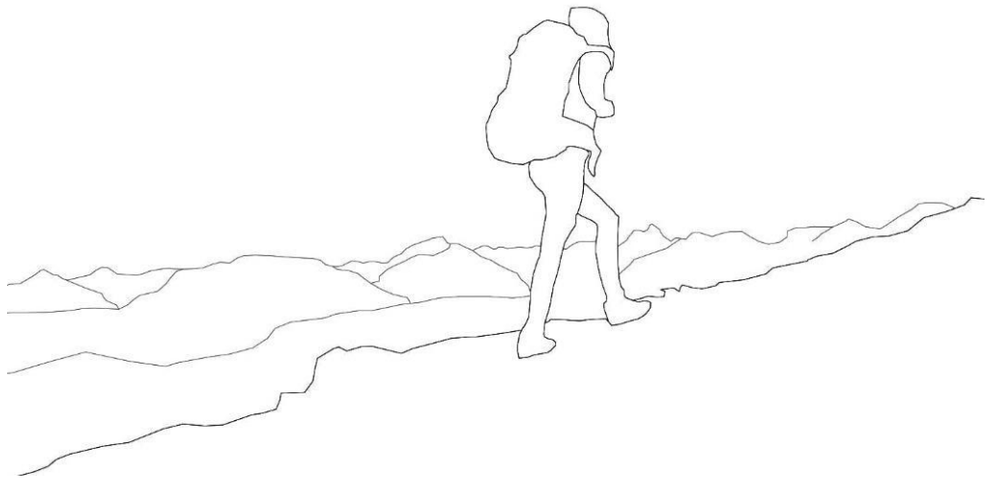
Τα βουνά των Άγραφων έχουν πολλά σημεία με απότομες κλίσεις κατάλληλες για νέα μονοπάτια αναρρίχησης.

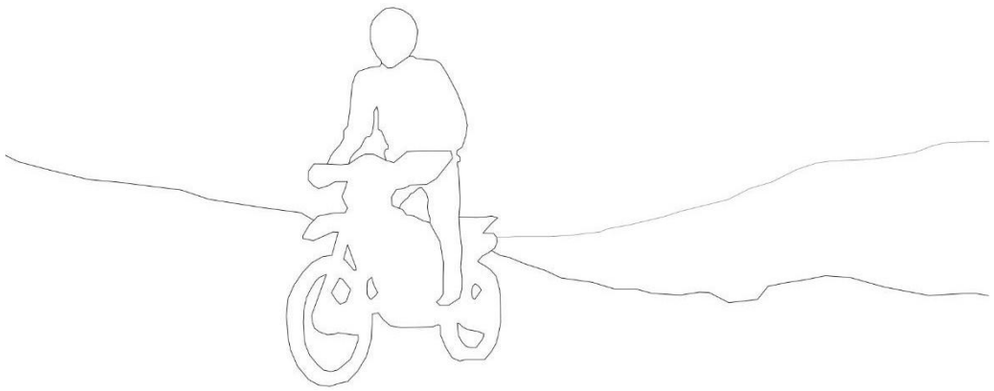
Φιγούρα στο σαμάρι.

Κάθε λάτρης του camping θα εκτιμήσει τις ευκαιρίες που προσφέρουν τα Άγραφα για διανυκτέρευση στην φύση.

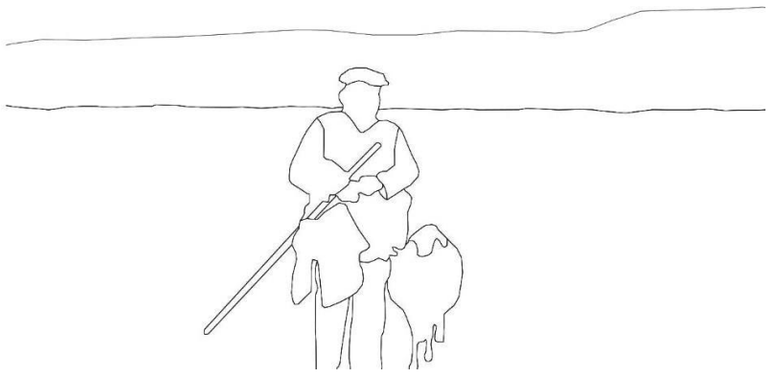

Η περιοχή ενδείκνυται για πεζοπορία, καθώς υπάρχουν γνωστά και όχι μονοπάτια, σε όλα τα επίπεδα δυσκολίας.

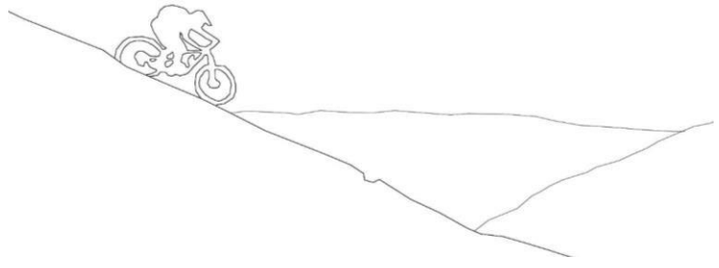

Ομάδες μοτοσικλετιστών συναντά κανείς σε κάθε εξόρμηση στο σημείο.

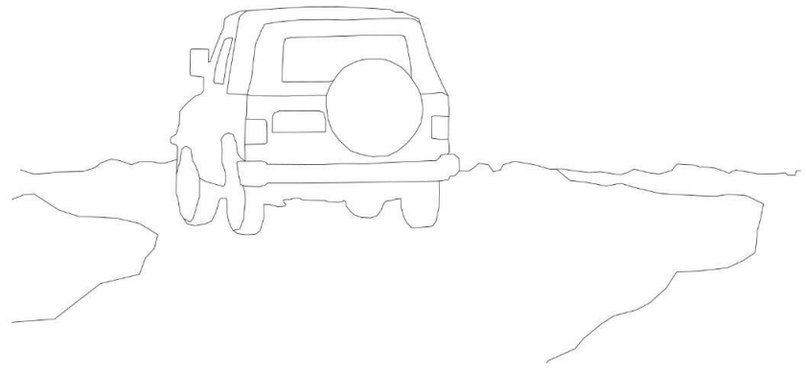
Ο νυχτερινός ουρανός της Νιάλας.

Η περιοχή έχει ακόμα πολύ έντονο το στοιχείο της παραδοσιακής κτηνοτροφίας. Παρότι το επάγγελμα έχει αρχίσει να εκλείπει σε αυτή του τη μορφή, συναντήσαμε οικογένειες με νεαρά μέλη πρόθυμα να γνωρίσουν τα μυστικά του.

Αν και όχι τόσο ανεπτυγμένο, υπάρχουν ήδη αρκετές διαδρομές που χρησιμοποιούνται από μηχανές motocross και κομμάτια τους μπορούν να μετατραπούν και για χρήση mountain biking.

Οι στενοί ορεινοί δρόμοι, που ξεκινούν από τον κάμπο και καταλήγουν σε αλπικά τοπία είναι ιδανικοί για εκτός δρόμου οδήγηση, ακόμα και για τους πιο απαιτητικούς οδηγούς.

Αυτοκίνητο στο σαμάρι.

Προβλήματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν. .

Η ανάγνωση της τοπογραφίας της Νιάλας παρουσίασε σημαντικές δυσκολίες κυρίως λόγω της έντονης γεωμορφολογίας και της ελλιπούς χαρτογράφησης. Η κλίμακα του ανάγλυφου συχνά αποπροσανατολίζει τη παρατήρηση ενώ η τοπογραφία δεν αποκαλύπτεται εύκολα η δυτική πλαγιά εμφανίζει μεγαλύτερη κλίση και απότομη πτώση. Η ανατολική πλευρά είναι πιο ήπια, με σταδιακή κλίμακα. Η τοπογραφία επιβάλλει σαφείς κατευθύνσεις κίνησης και θέασης.

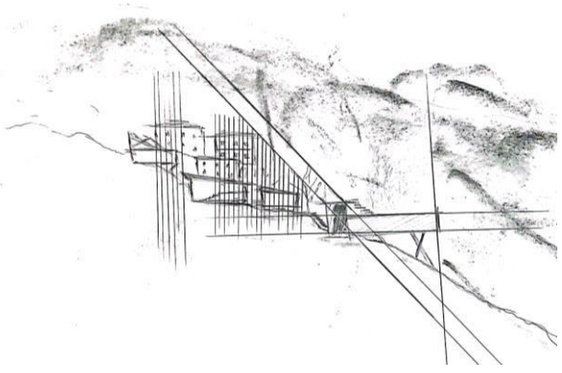
Αεροφωτογραφία κάτοψης στη θέση του μνημείου.

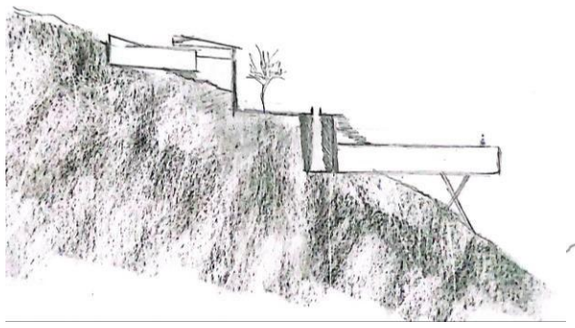

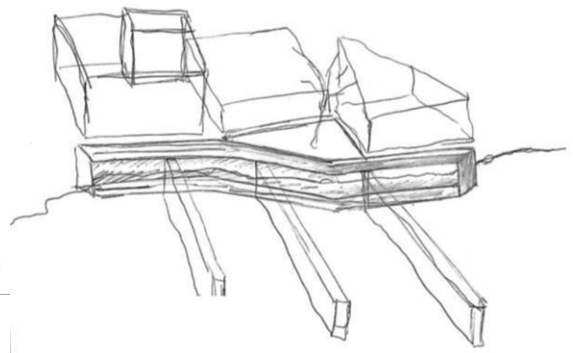
Ένα από τα τελευταία δέντρα που συναντήσαμε κατά τη διαδρομή.

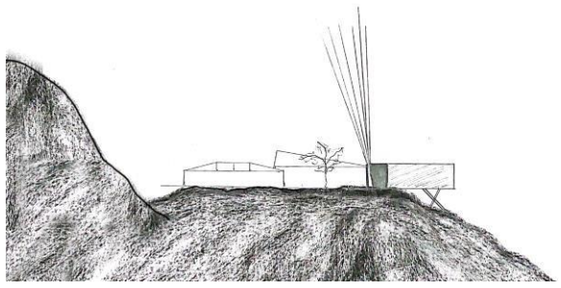

Το βραχώδες έδαφος του βουνού.

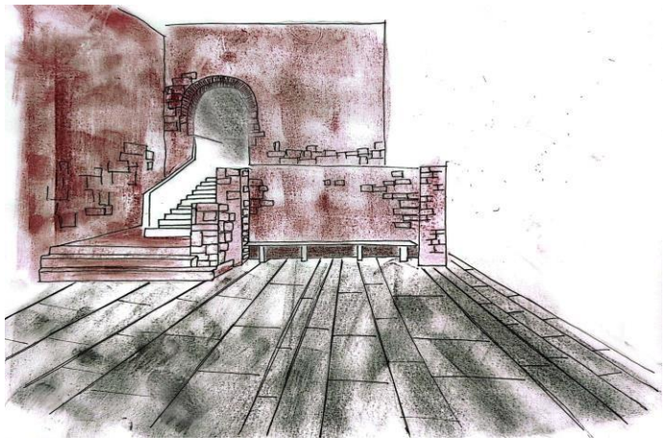

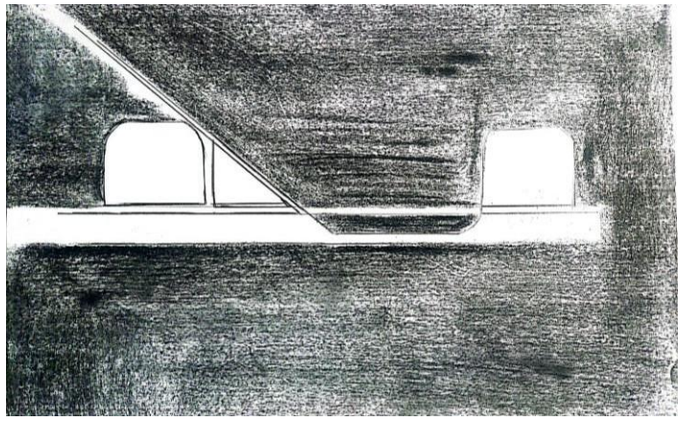

Πειραματισμοί.

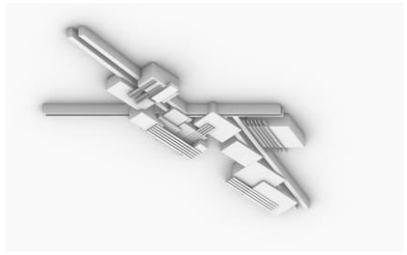

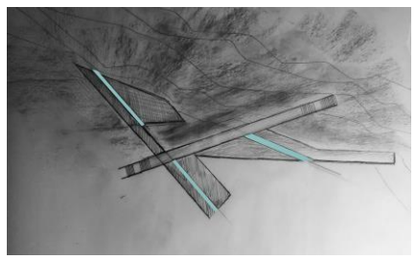

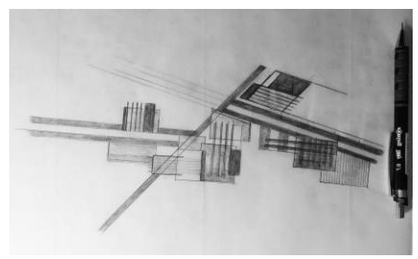

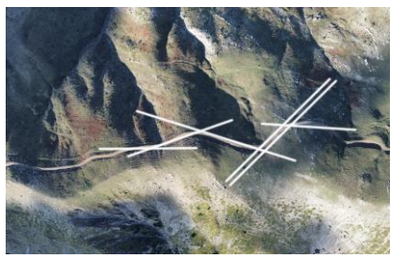

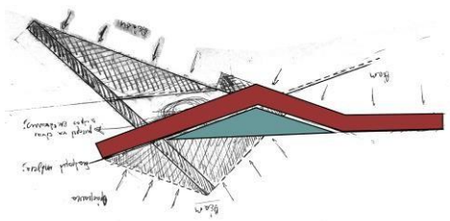

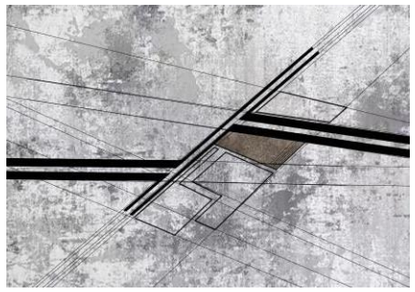

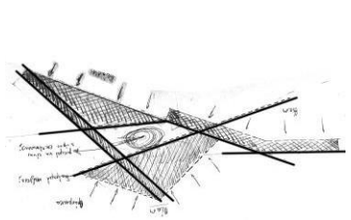

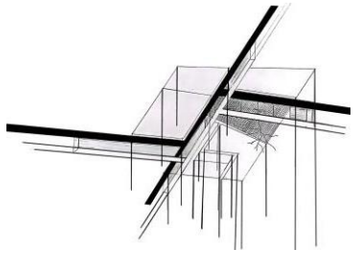

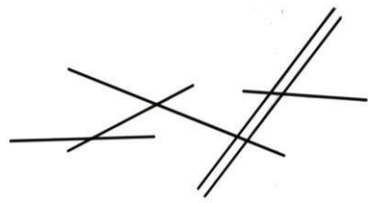

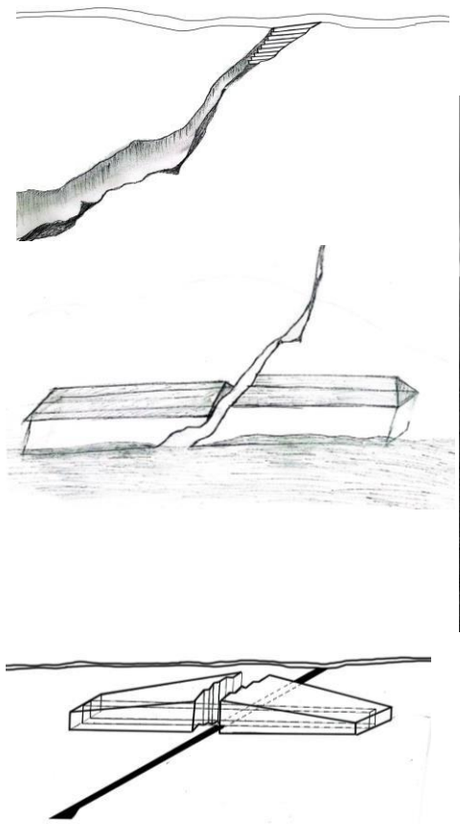

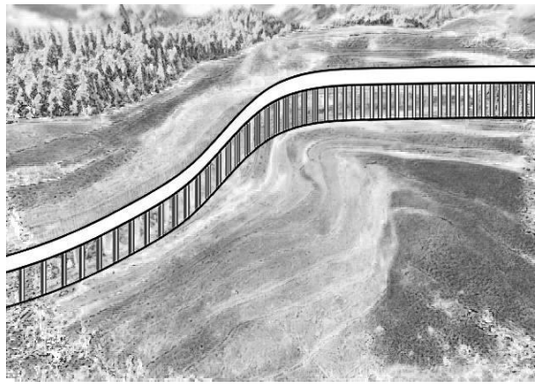

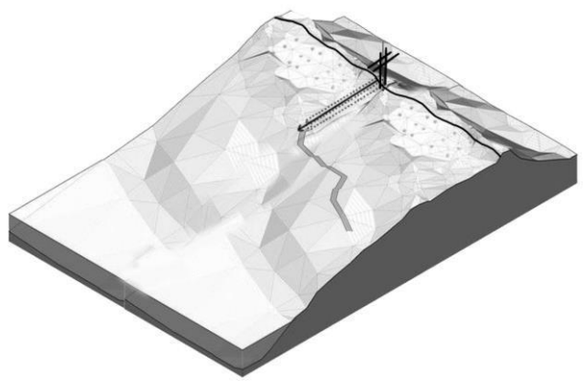

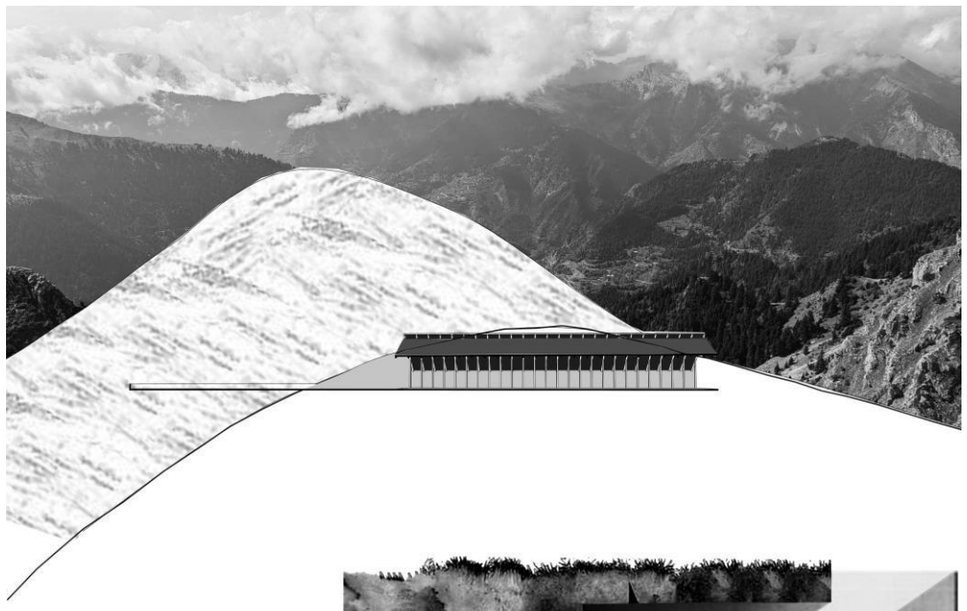

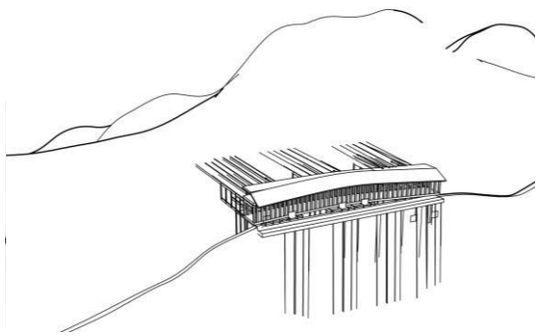

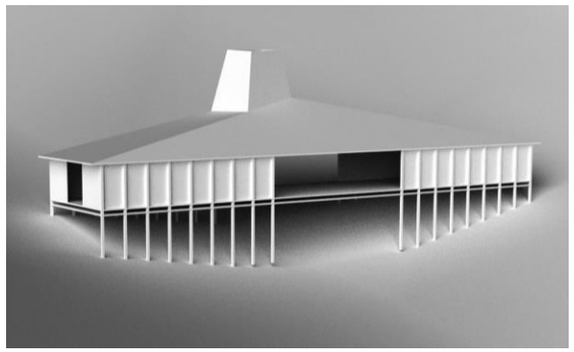

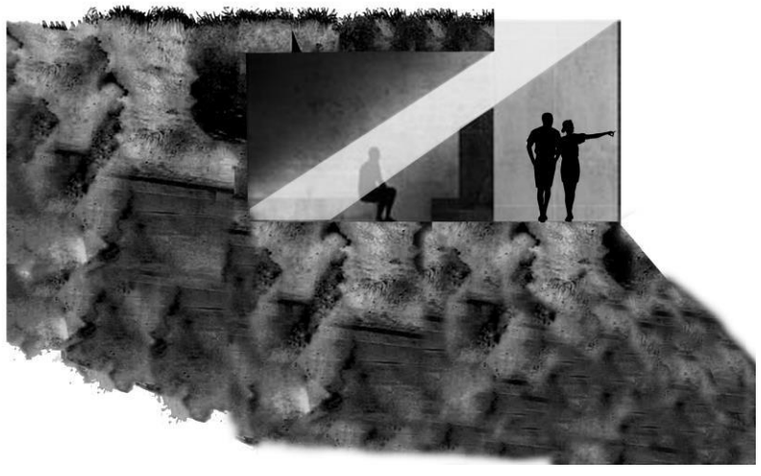

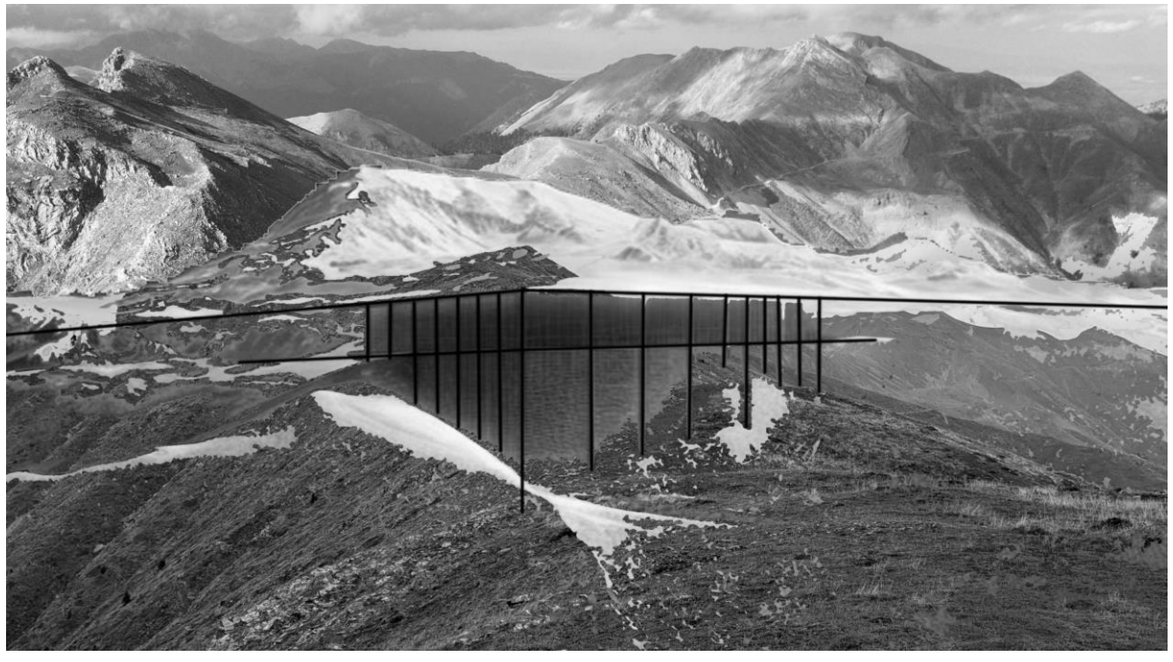

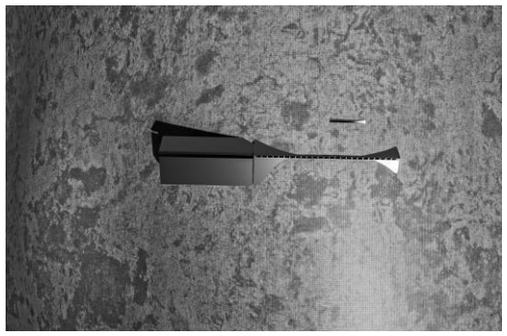

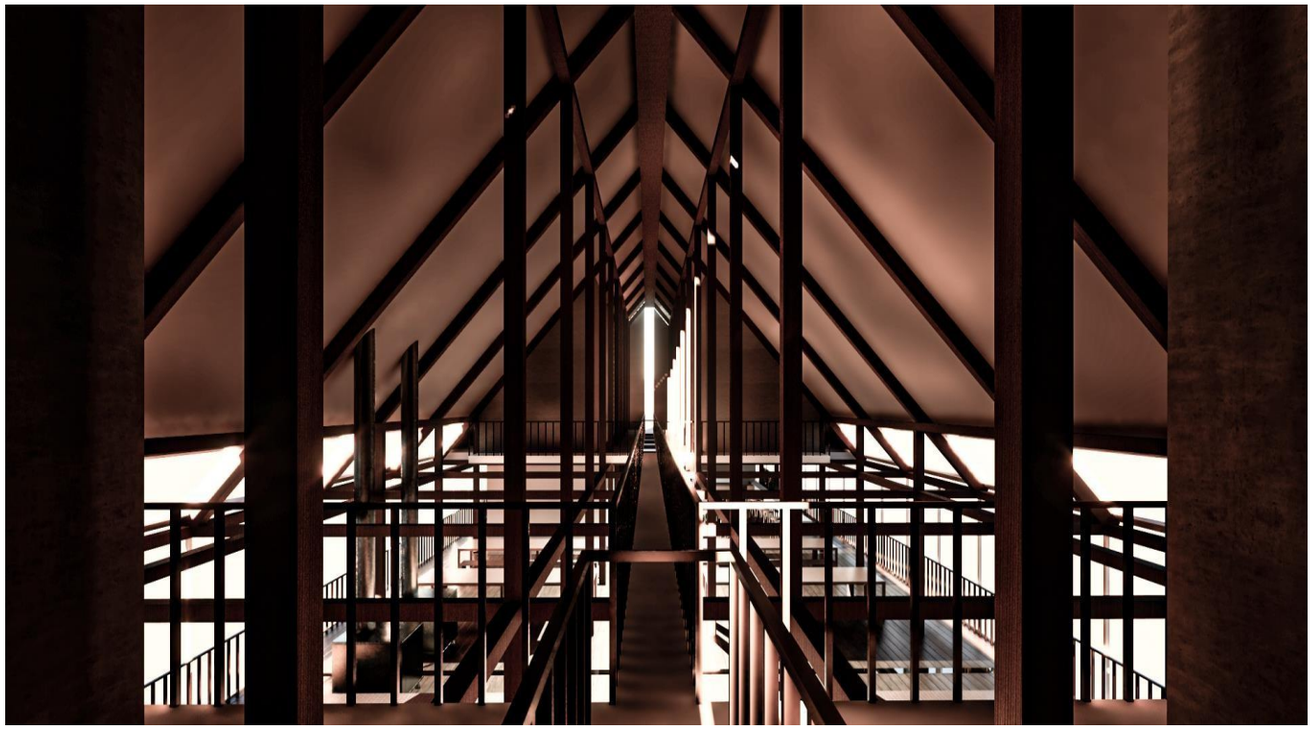

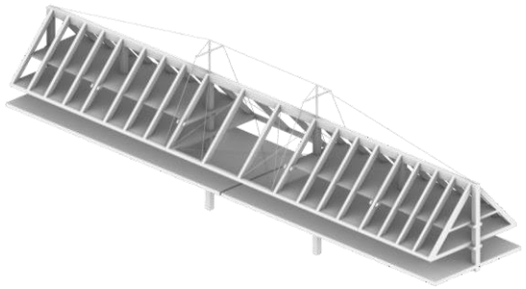

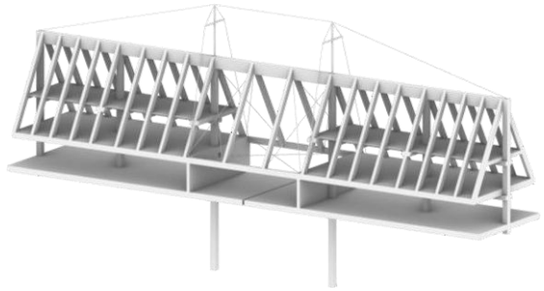

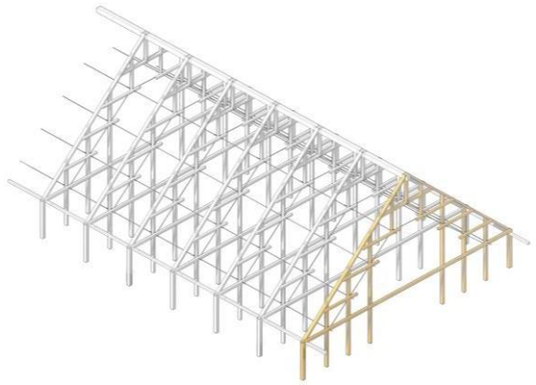

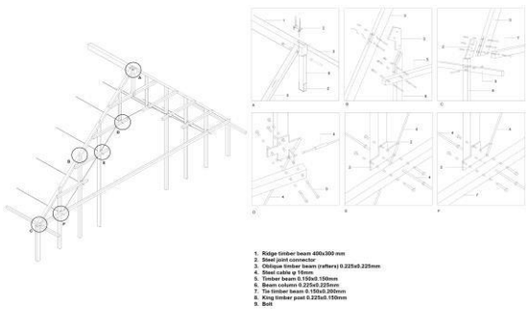

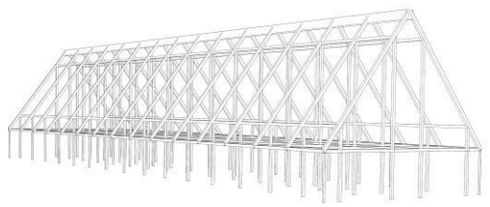

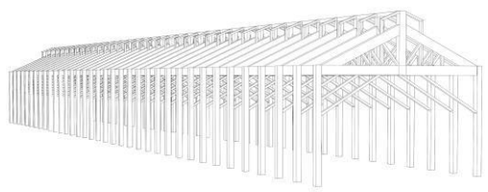

1. Ridge timber beam 400x300 mm
2. Steel joint connector
3. Oblique timber beam (rafters) 0.225x0.225mm
4. Purlin beam 0.150x150mm
5. Timber beam 0.150x0.150mm
6. Beam column 0.225x0.225mm
7. Tie timber beam 0.150x0.200mm
8. King timber post 0.225x0.150mm
9. Bolt

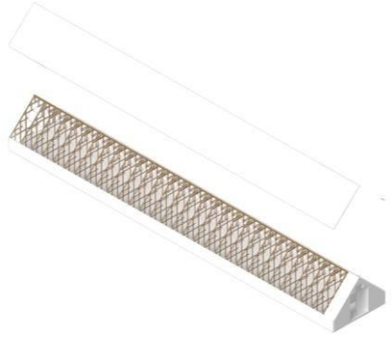

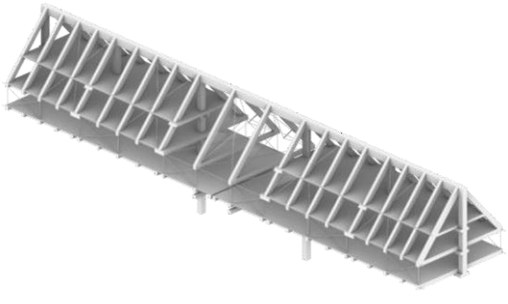

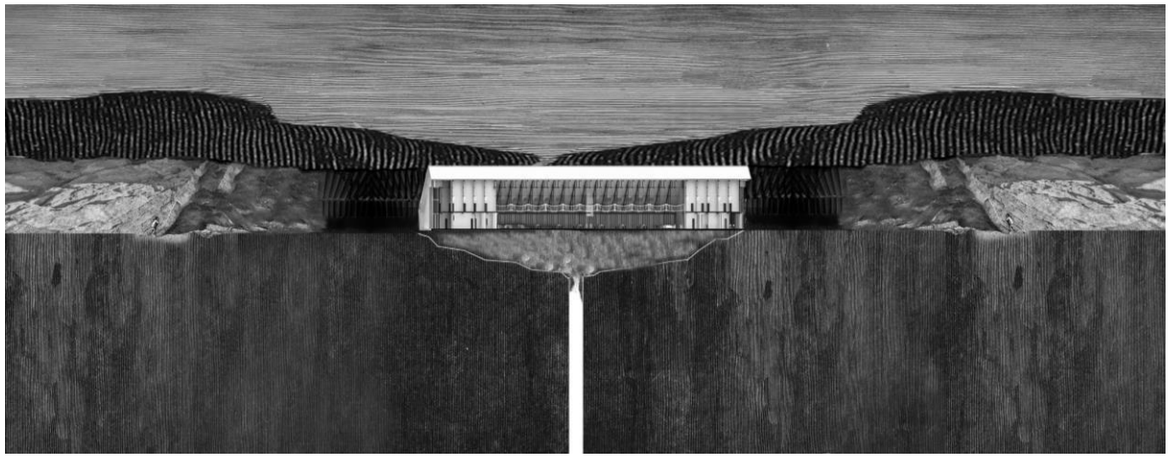

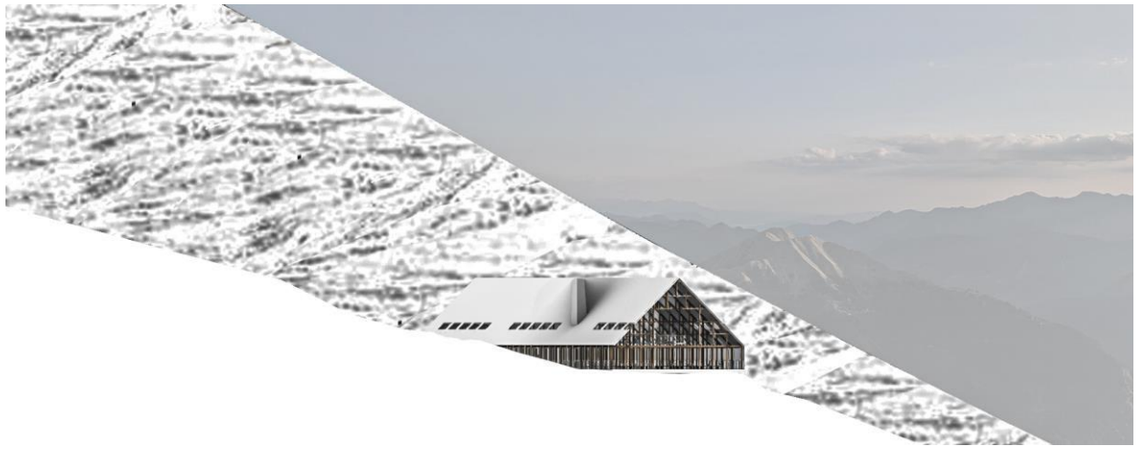

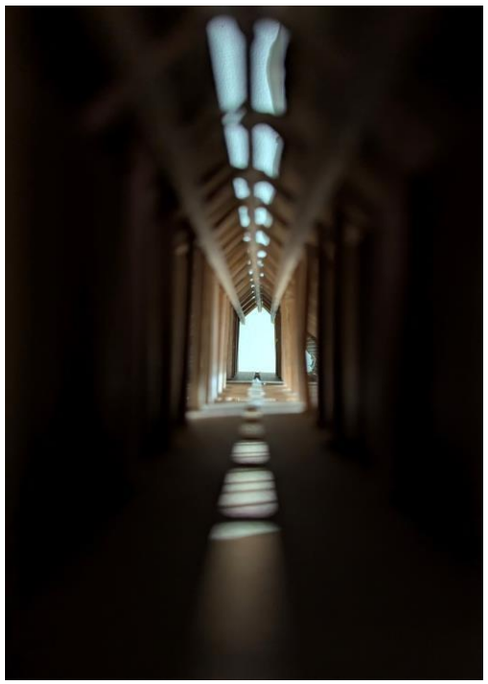

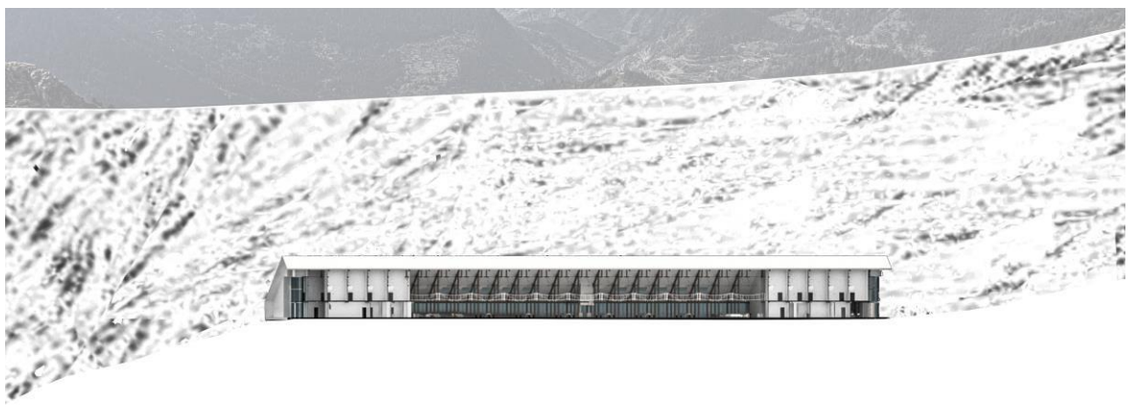

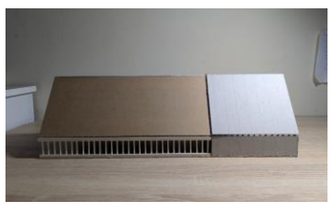

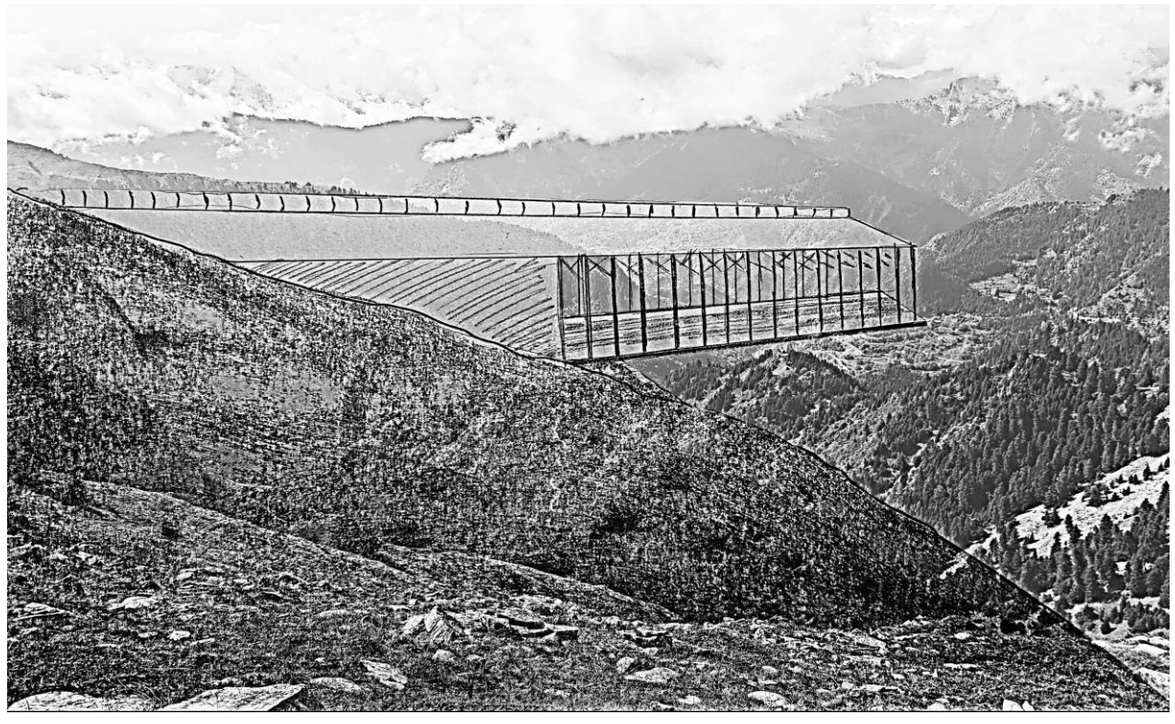

ΠΡΟΣ ΚΟΡΥΦΗ ΚΑΤΑΡΑΧΙΑ

Απόσταση 1.2 χιλιόμετρα
Οδικώς -
Πεζοπορεία 50΄΄
Υψομετρική διαφορά +261 μέτρα

ΠΡΟΣ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟ

Απόσταση 7.1 χιλιόμετρα
Οδικώς 60΄΄
Πεζοπορεία 1΄50΄΄
Υψομετρική διαφορά -175 μέτρα

ΠΡΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟ ΧΑΛΙΑΣ

Απόσταση 7.2 χιλιόμετρα
Οδικώς 60΄΄
Πεζοπορεία 1΄55΄΄
Υψομετρική διαφορά -290 μέτρα

ΧΩΜΑΤΟΔΡΟΜΟΣ

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ Κ1

Απόσταση 0.6 χιλιόμετρα
Οδικώς -
Πεζοπορεία 12΄΄
Υψομετρική διαφορά -45 μέτρα

ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ Κ1

Απόσταση 0.19 χιλιόμετρα
Οδικώς 2΄΄
Πεζοπορεία 5΄΄
Υψομετρική διαφορά +10 μέτρα

ΣΗΜΕΙΟ ΕΝΑΡΞΗΣ, ΜΝΗΜΕΙΟ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
39°11΄04.06΄΄Β 21°40΄25.57΄΄Ε
ΥΨΌΜΕΤΡΟ: 1741 μέτρα

ΜΟΝΟΠΑΤΙ

ΠΡΟΣ ΧΩΡΙΟ ΚΑΜΑΡΙΑ

Απόσταση 10.8 χιλιόμετρα
Οδικώς 1΄30΄΄
Πεζοπορεία 2΄40΄΄
Υψομετρική διαφορά -262 μέτρα

ΠΡΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟ ΝΕΡΑΙΔΑΣ

Απόσταση 6 χιλιόμετρα
Οδικώς 50΄΄
Πεζοπορεία 1΄40΄΄
Υψομετρική διαφορά -344 μέτρα

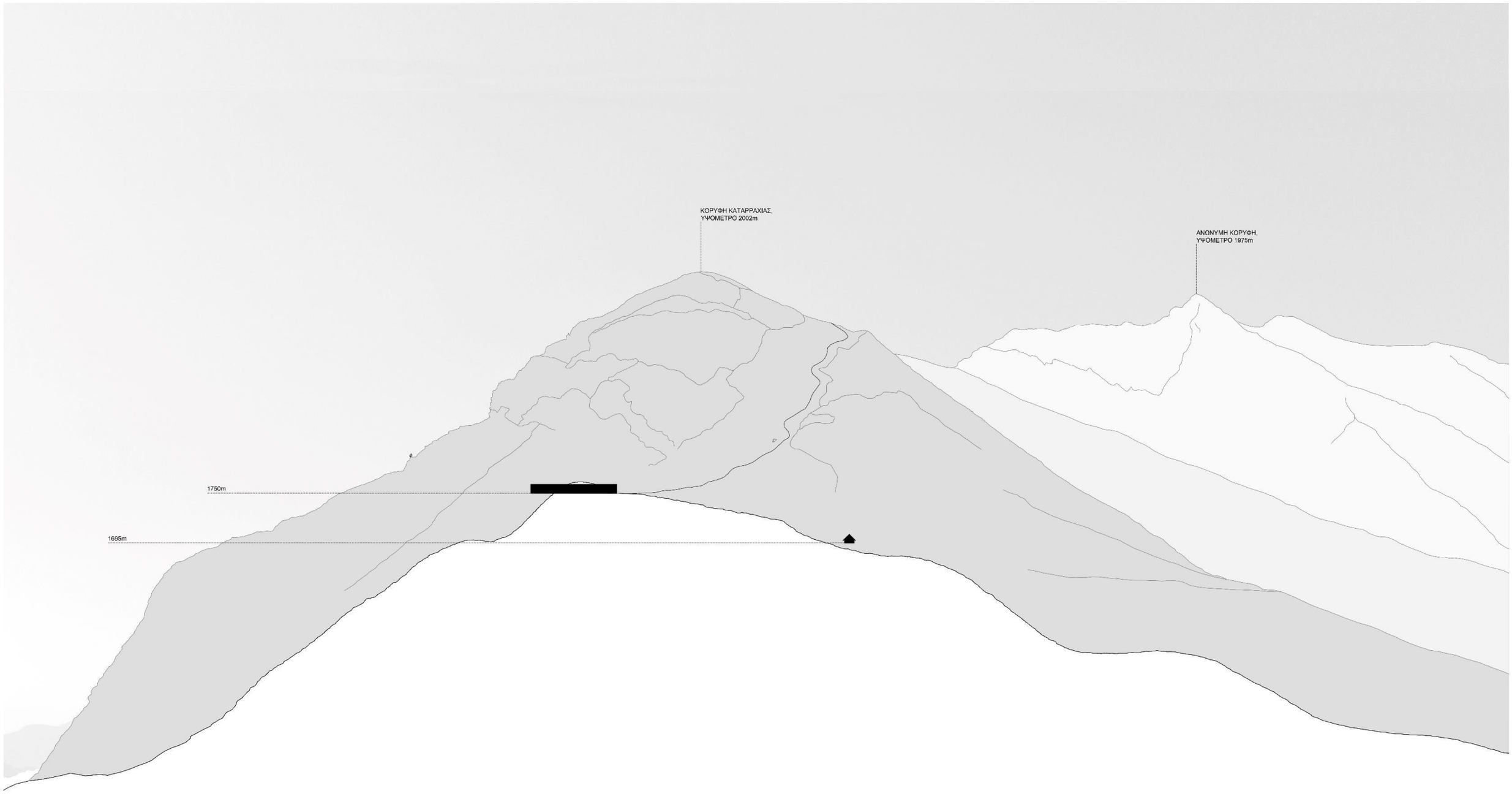
ΓΕΝΙΚΟ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1500

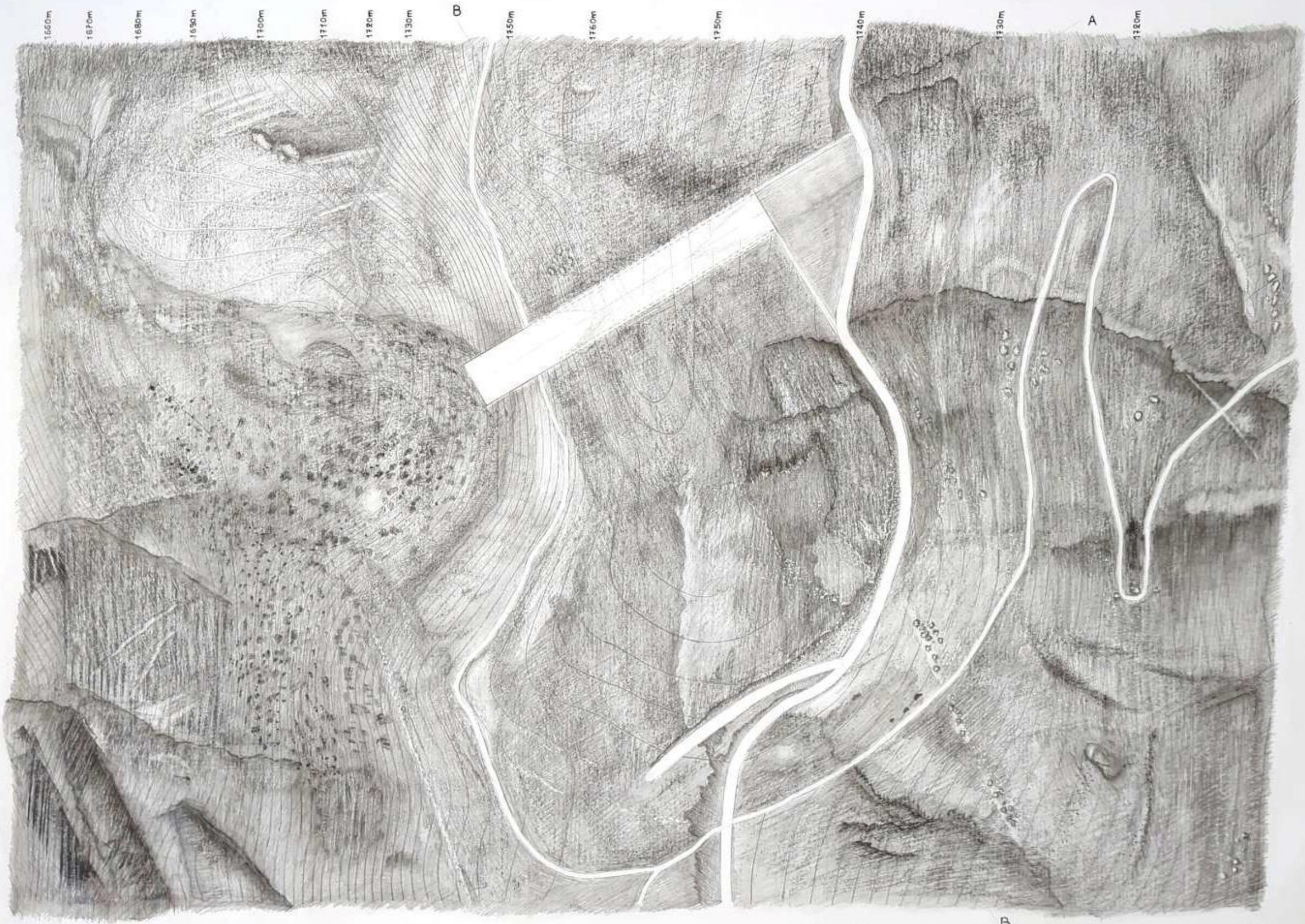

Κ1 ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ 1, Κ2 ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ 2, Π3 ΠΛΑΤΕΙΑ, Μ4 ΜΝΗΜΕΙΟ

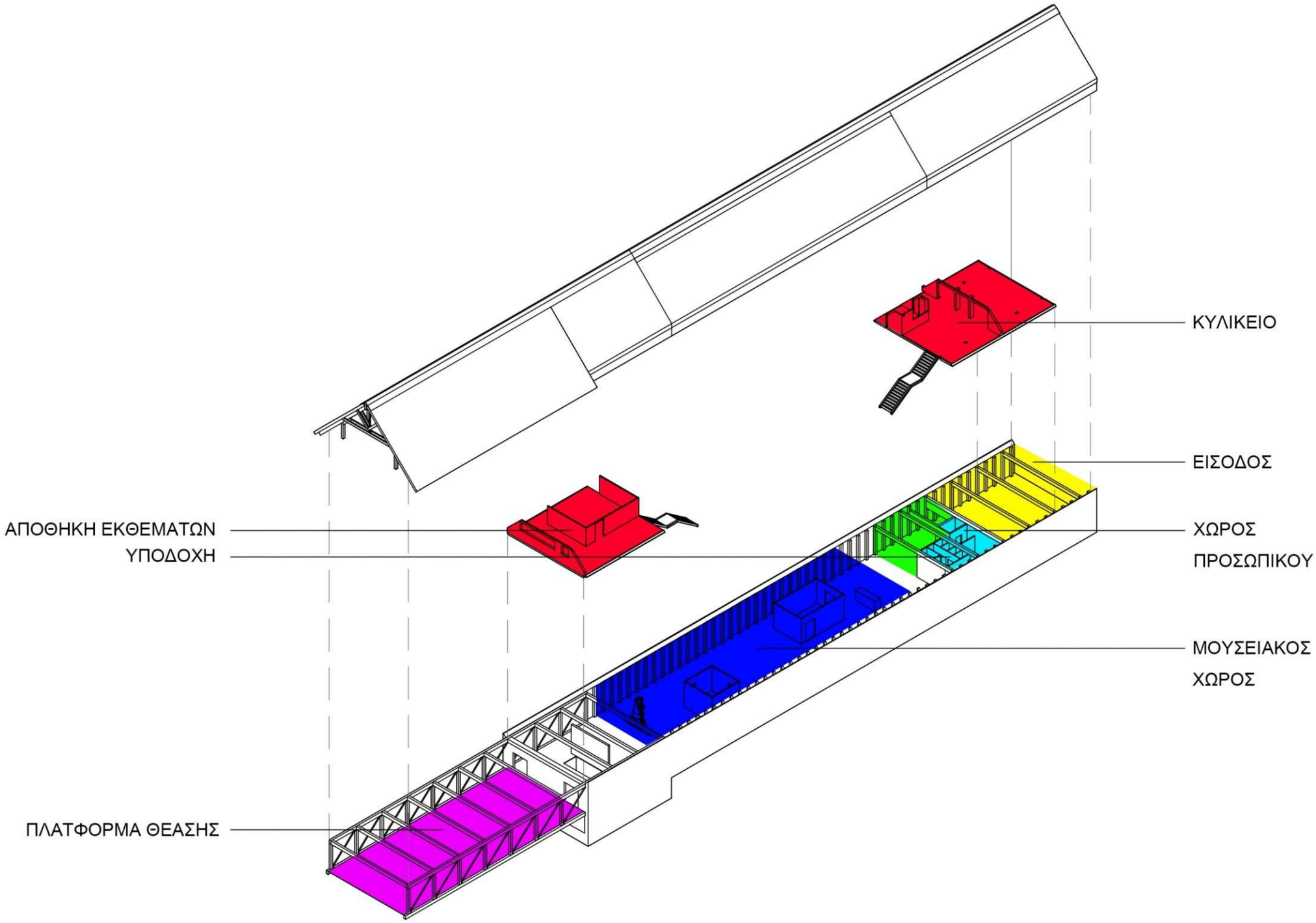
0 25 100 200 350 500m

ΤΟΜΗ ΑΑ ΚΛΙΜΑΚΑ 1:1500

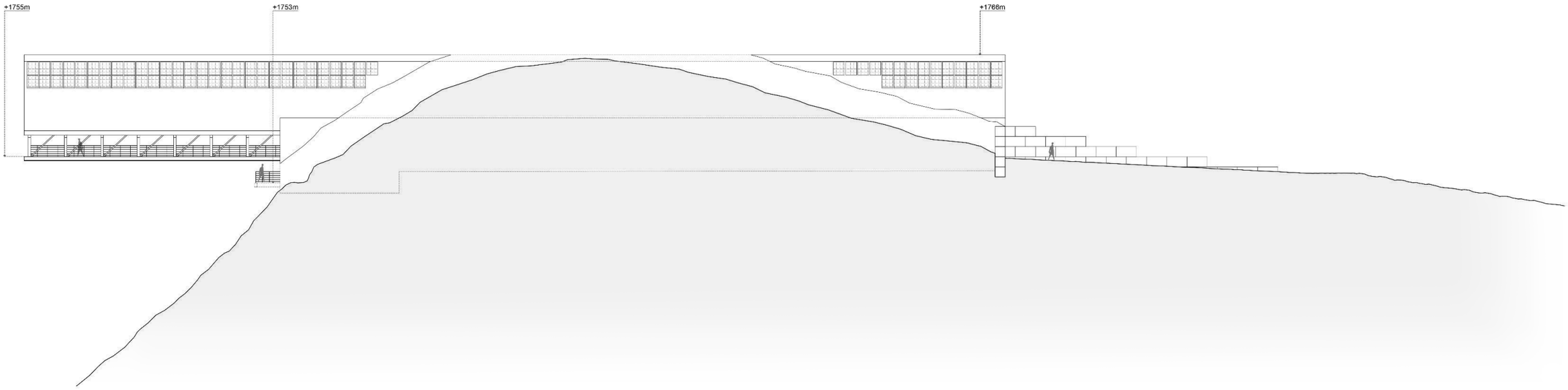

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ1, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

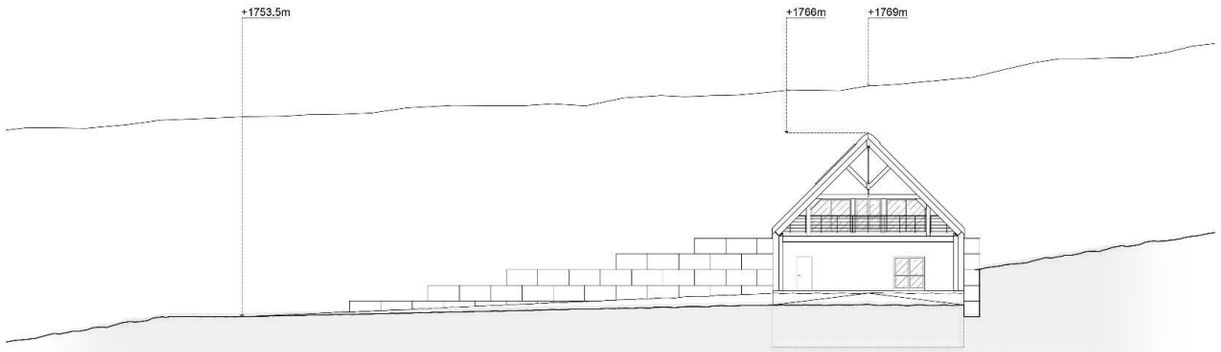

Χωρικό διάγραμμα καταφυγίου Κ1

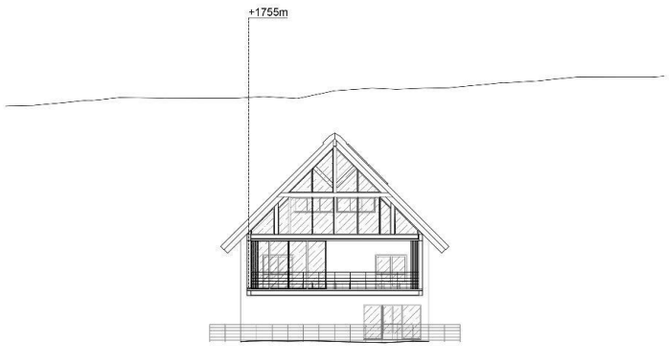
ΟΨΕΙΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ1, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:150

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

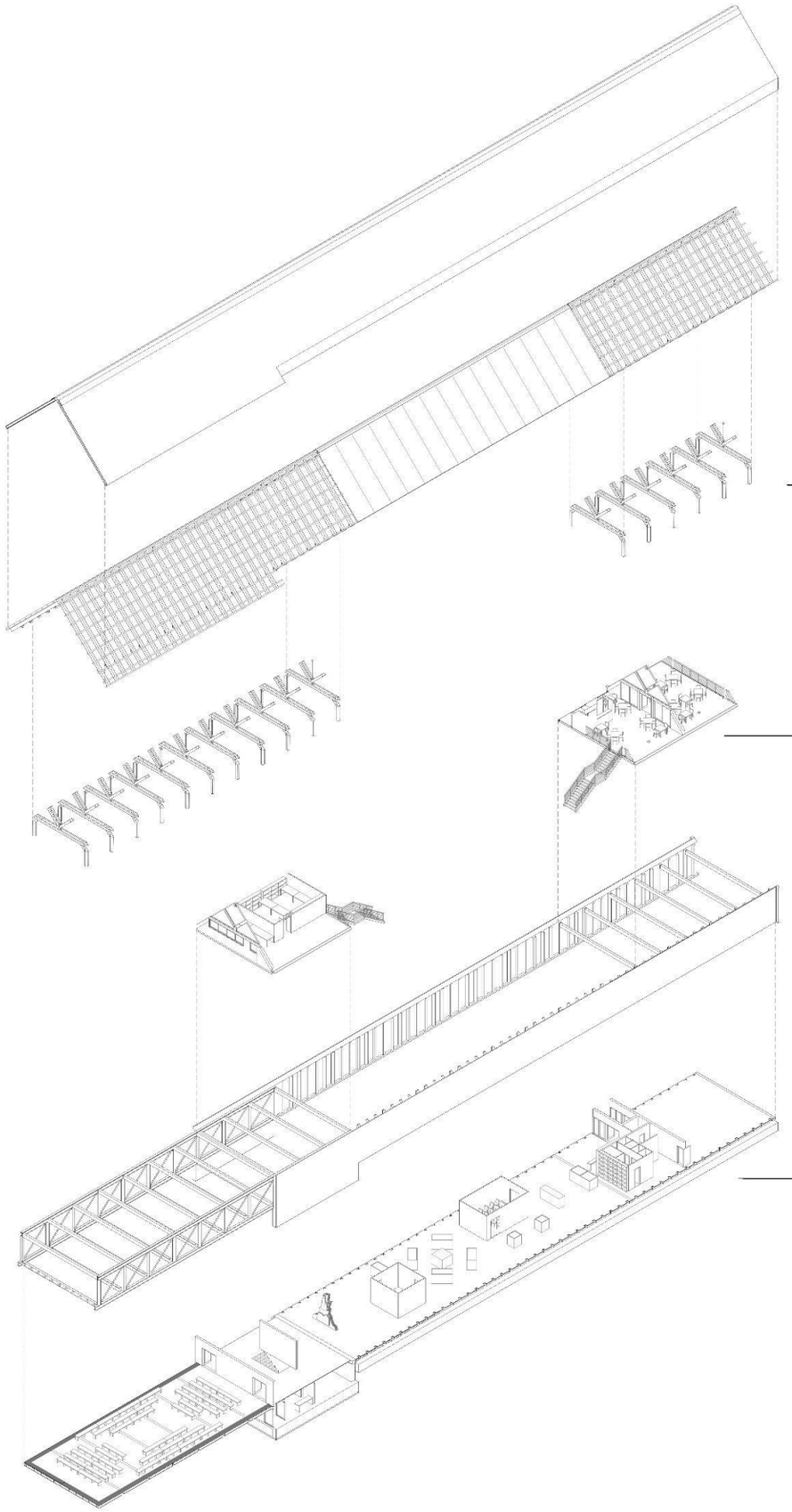
ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

0 1.5 5 10 20 30m

ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΗ ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ, ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ Κ1, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:250

ΕΠΙΚΑΛΥΨΗ ΣΤΕΓΗΣ

ΔΟΚΑΡΙΑ ΣΤΕΓΗΣ

ΞΥΛΙΝΑ ΖΕΥΚΤΑ

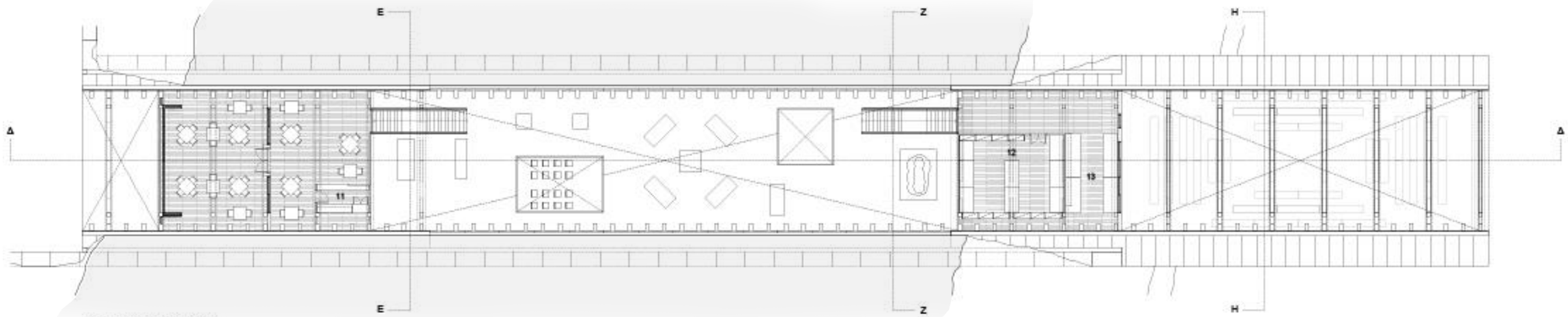
ΟΡΟΦΟΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ

ΚΤΗΡΙΑΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

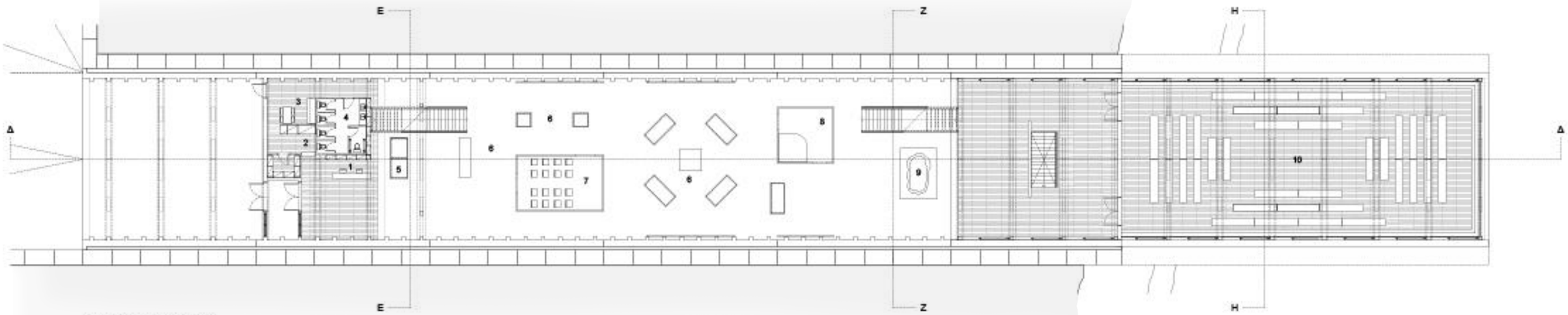
ΙΣΟΓΕΙΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ

0 5 10 25 50m

ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ1, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

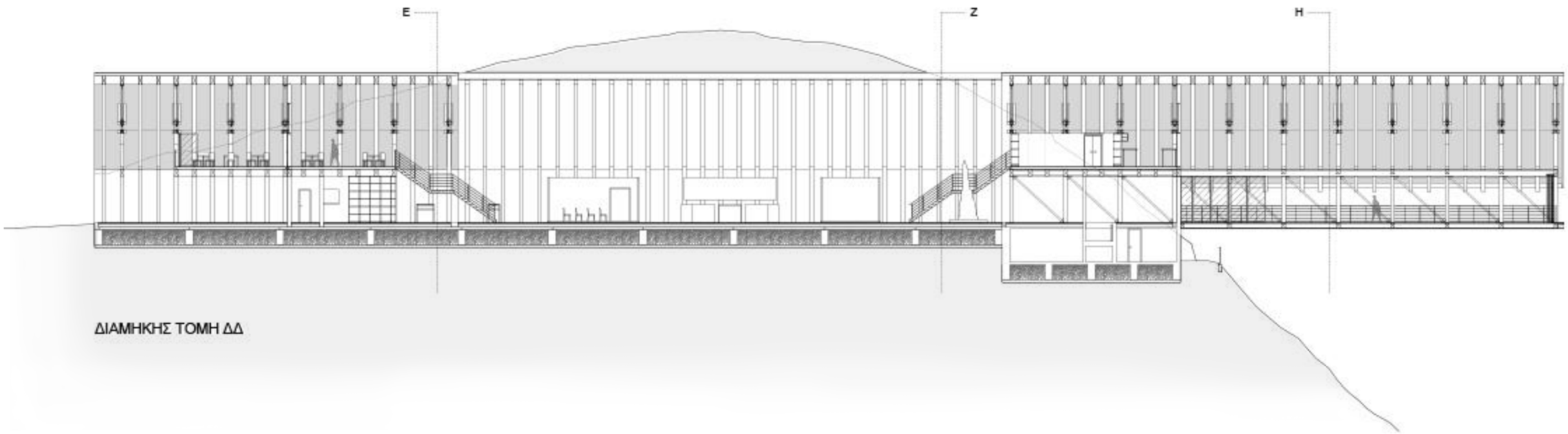
1 RECEPTION
2 ΓΚΑΡΝΤΑΡΟΜΠΑ
3 ΧΩΡΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
4 ΛΟΥΤΡΑ
5 ΣΟΥΒΕΝΙΡ
6 ΜΟΥΣΕΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
7 ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ
8 ΑΙΘΟΥΣΑ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ
9 ΓΛΥΠΤΟ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΦΥΤΣΙΛΗ
10 ΧΩΡΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΕ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ 200-230 ΑΤΟΜΑ
11 ΚΥΛΙΚΕΙΟ
12 ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ
13 ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΗΡΙΣΗΣ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ
14 ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΟ

0 1.5 5 10 20 30m

ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΤΟΜΕΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ1, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ ΔΔ

ΤΟΜΗ ΕΕ

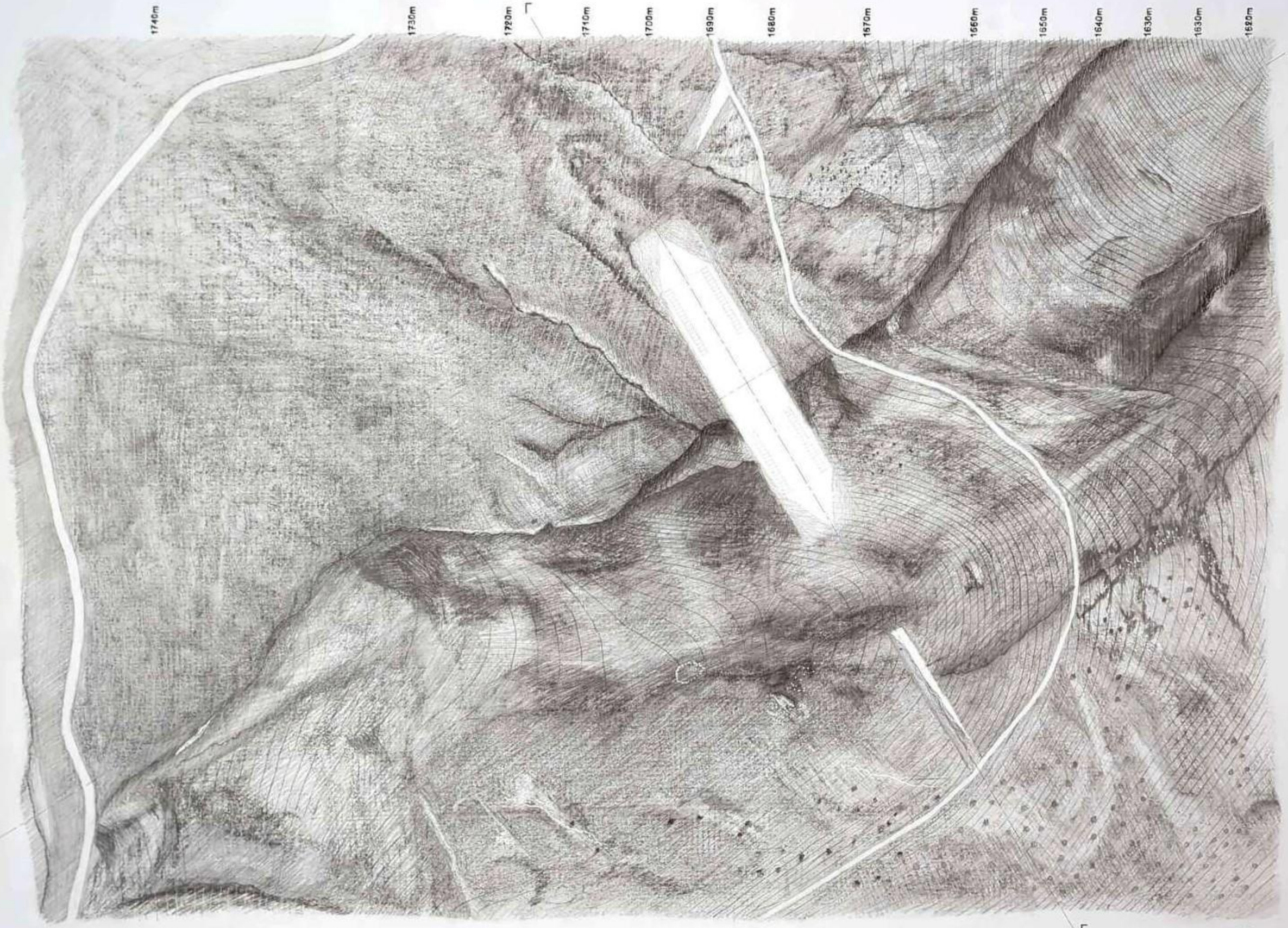

ΤΟΜΗ ΖΖ

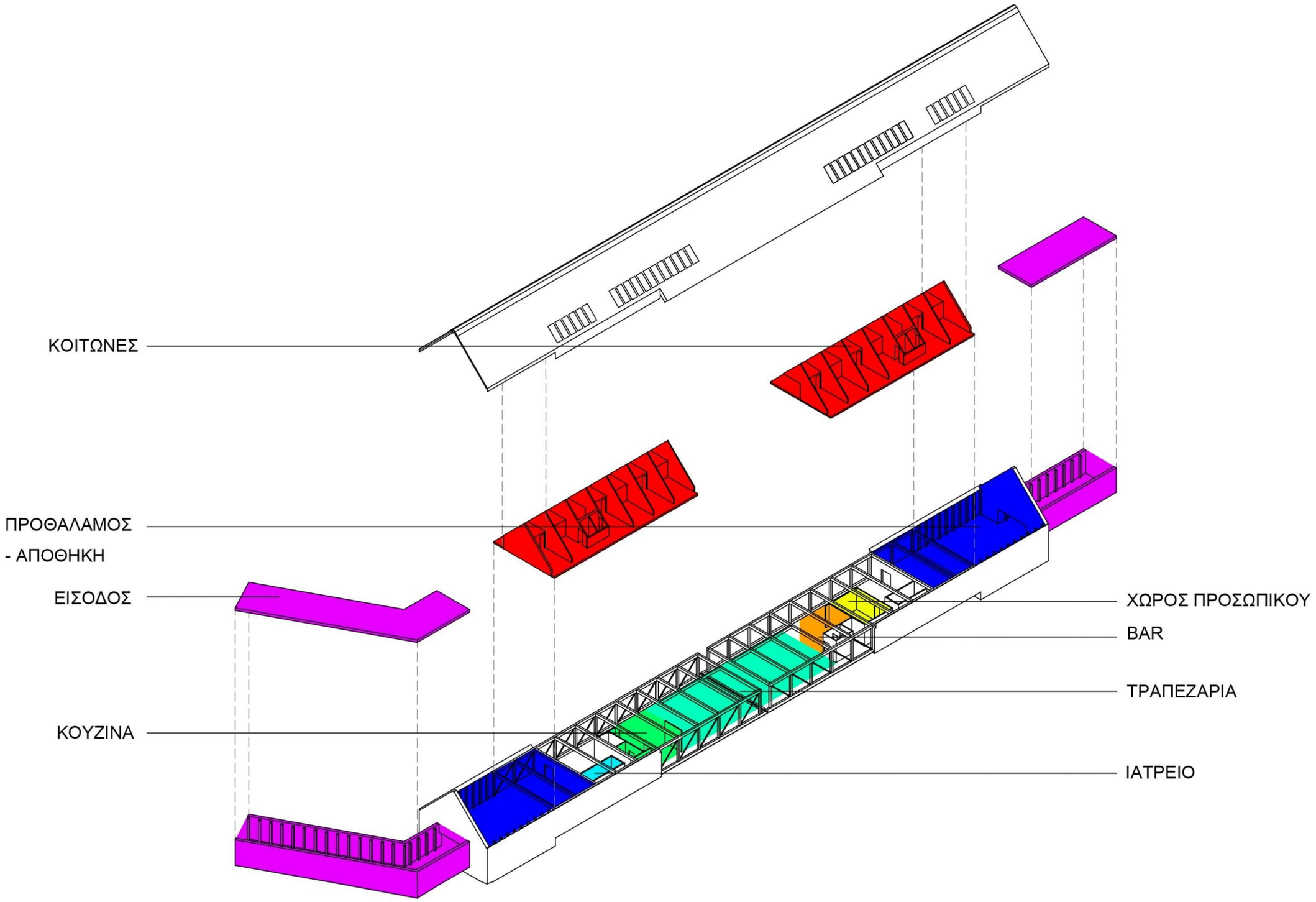

ΤΟΜΗ ΗΗ

0 1.5 5 10 20 30m

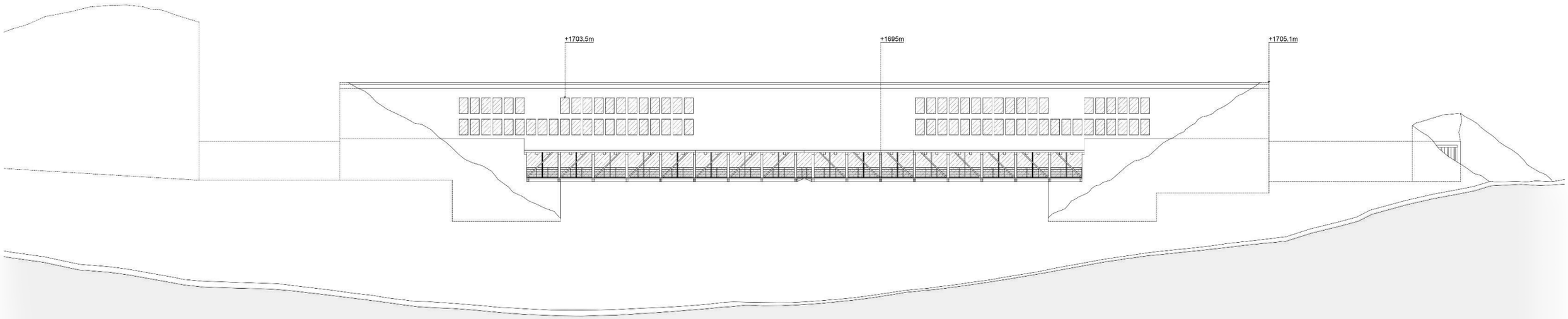

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ2, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

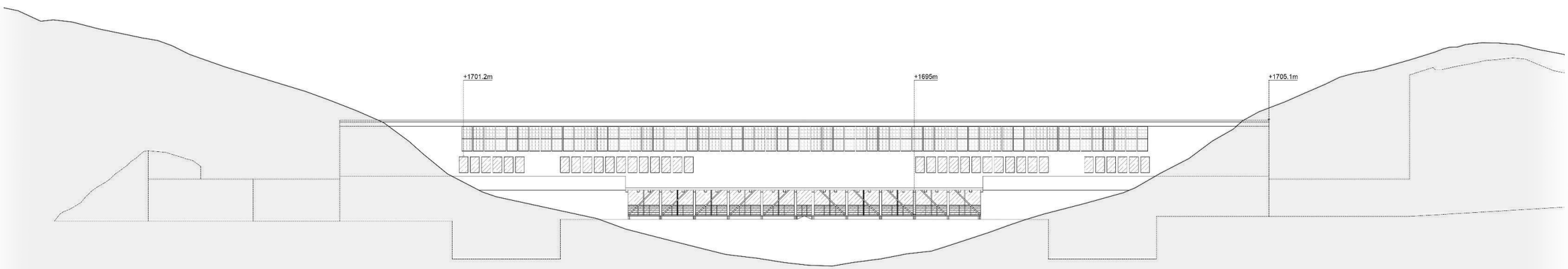

Χωρικό διάγραμμα καταφυγίου Κ2

ΟΨΕΙΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ1, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:150

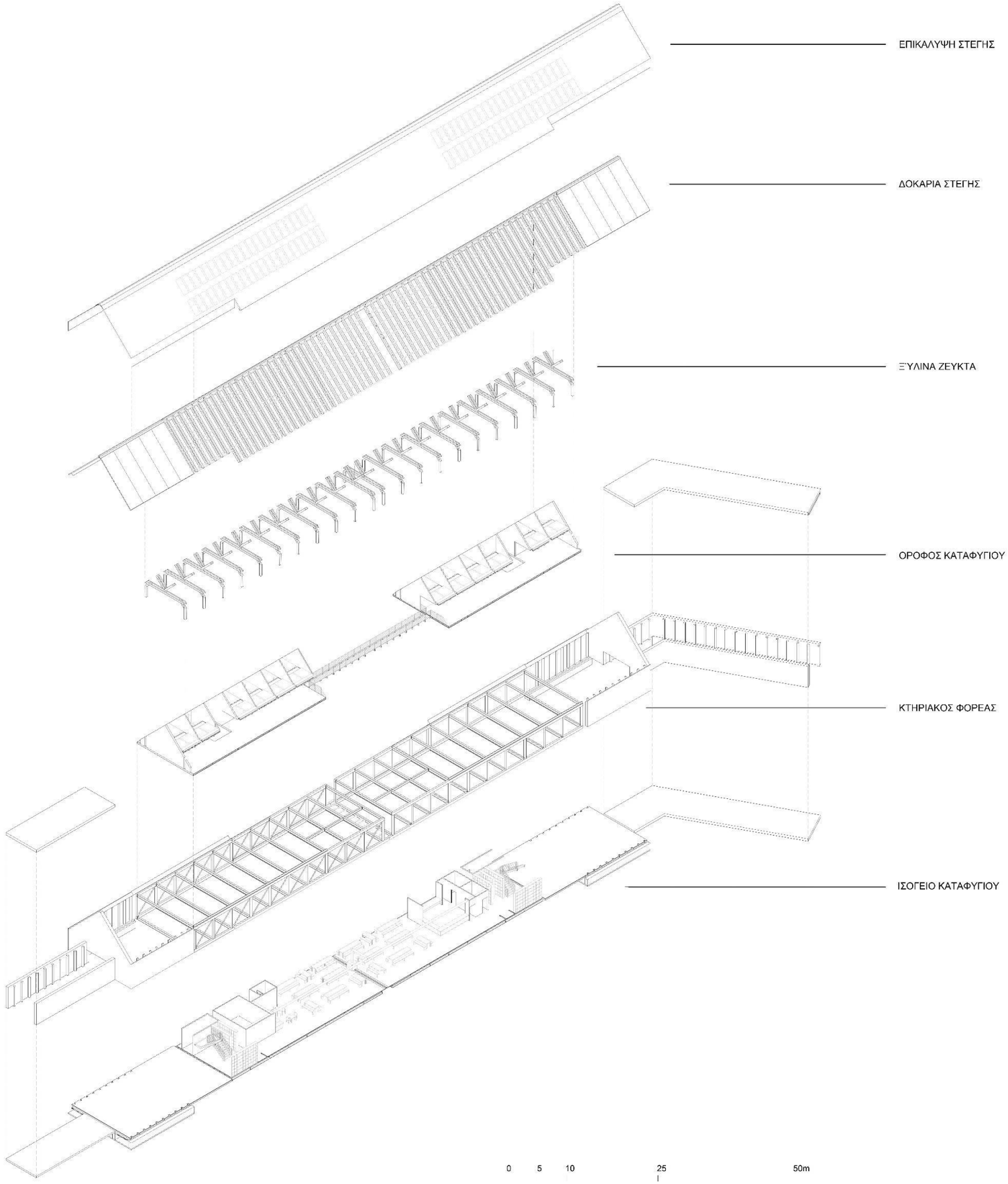
ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ2

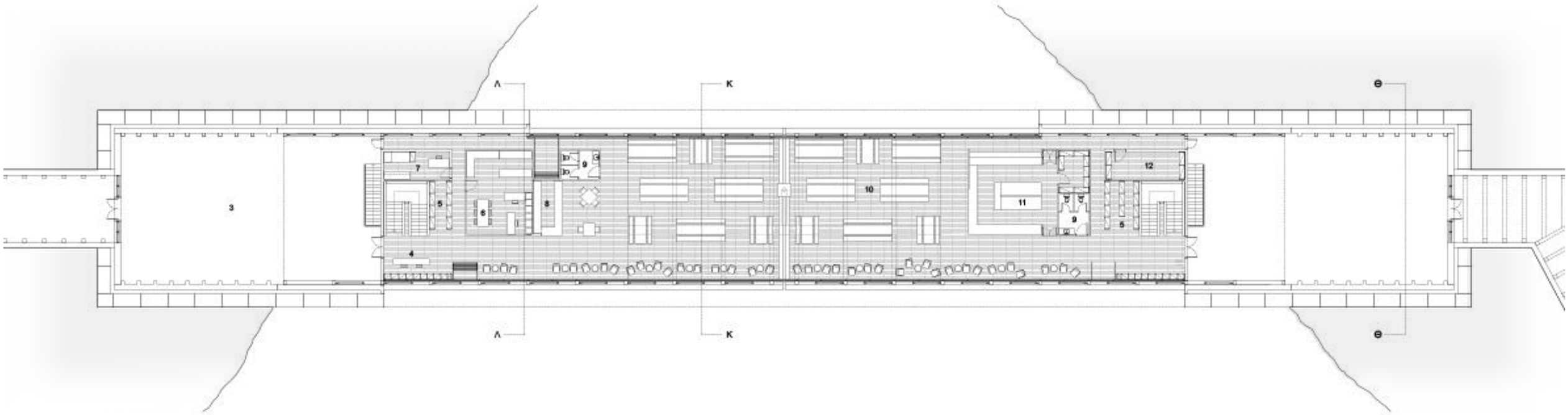
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ2

0 1.5 5 10 20 30m

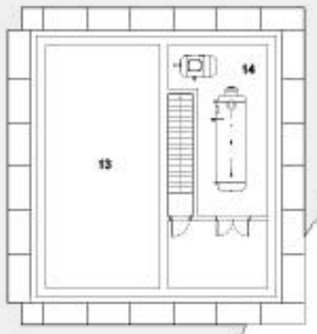
ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΗ ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ, ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ Κ2, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:250

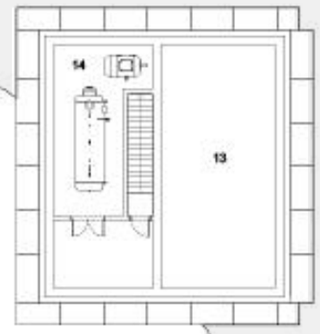

ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ2, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

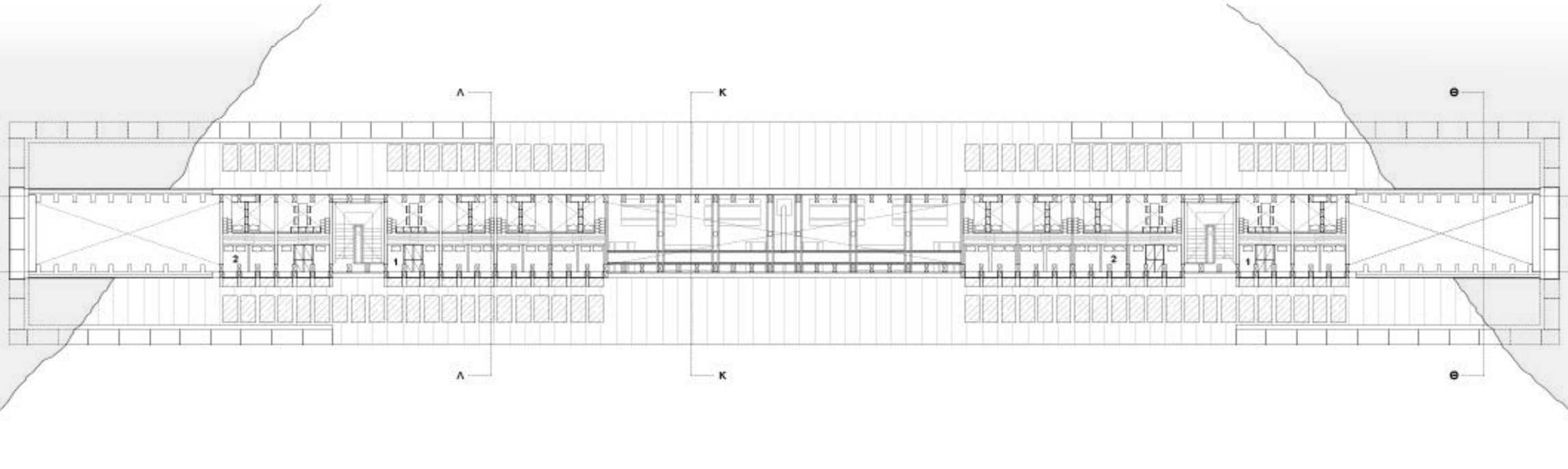

ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

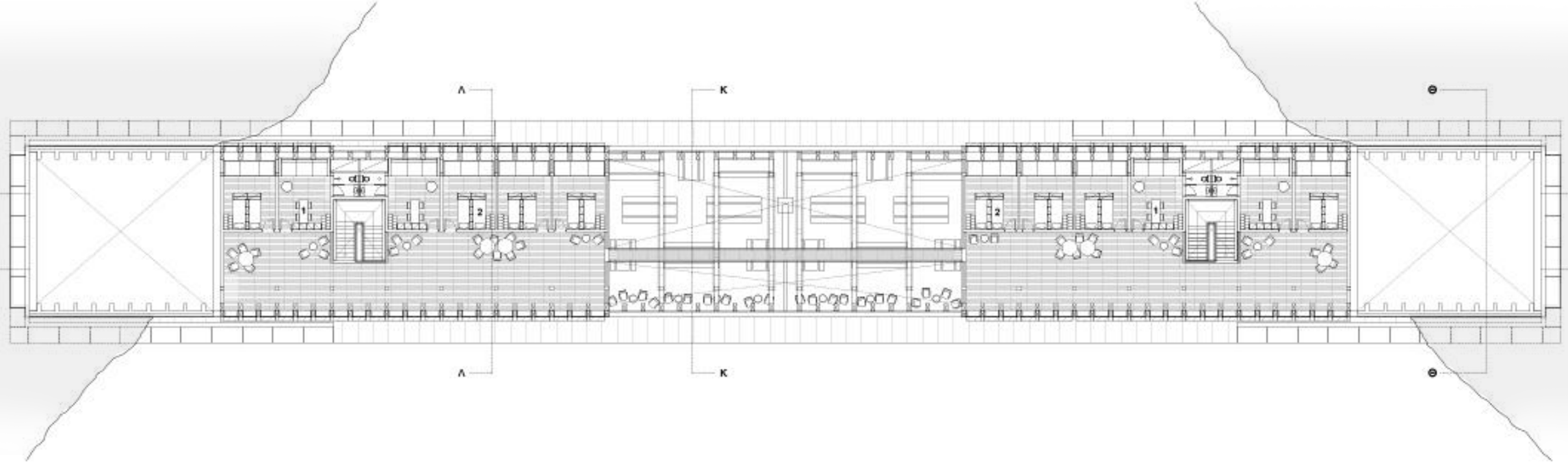
0 1.5 5 10 20 30m

1 ΚΟΙΤΩΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ, (2-3 άτομα)
2 ΚΟΙΤΩΝΕΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ, (εως 8 άτομα)
3 ΠΡΟΘΑΛΑΜΟΣ ΧΩΡΟΣ
4 ΥΠΟΔΟΧΗ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ
5 ΘΕΡΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
6 ΧΩΡΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
7 ΙΑΤΡΕΙΟ
8 ΜΠΑΡ
9 ΛΟΥΤΡΑ
10 ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑ
11 ΚΟΥΖΙΝΑ
12 ΑΠΟΘΗΚΕΥΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ
13 ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΝΕΡΟΥ
14 ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΟ

ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ2, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

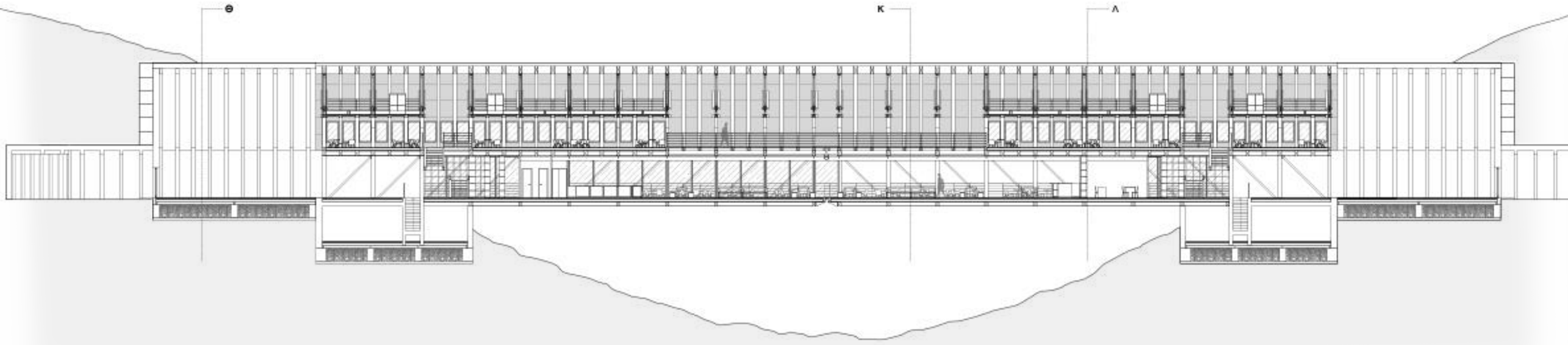
ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ Β

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ Α

0 1.5 5 10 20 30m

ΤΟΜΕΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ2, ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ

ΤΟΜΗ ΘΘ

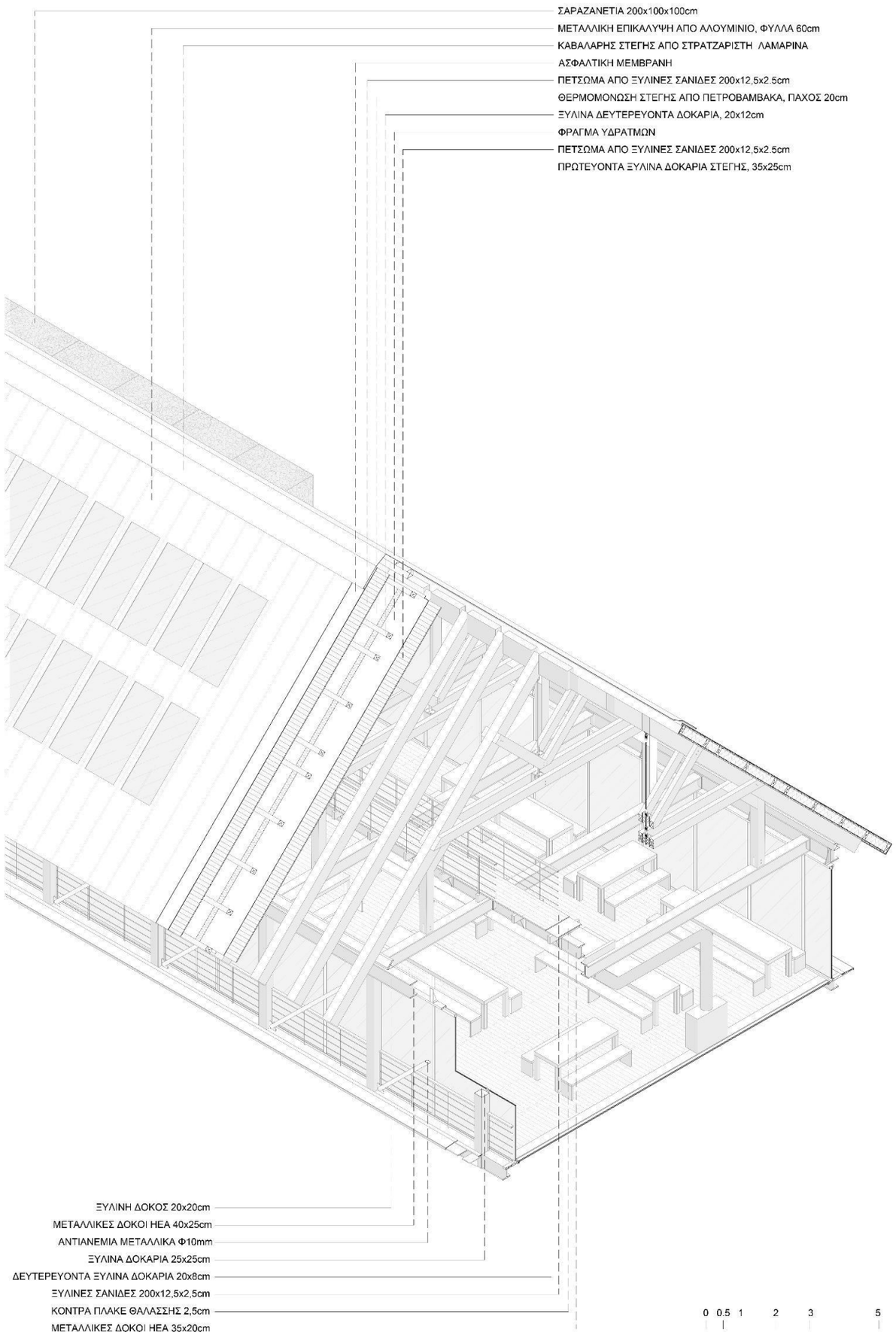
ΤΟΜΗ ΚΚ

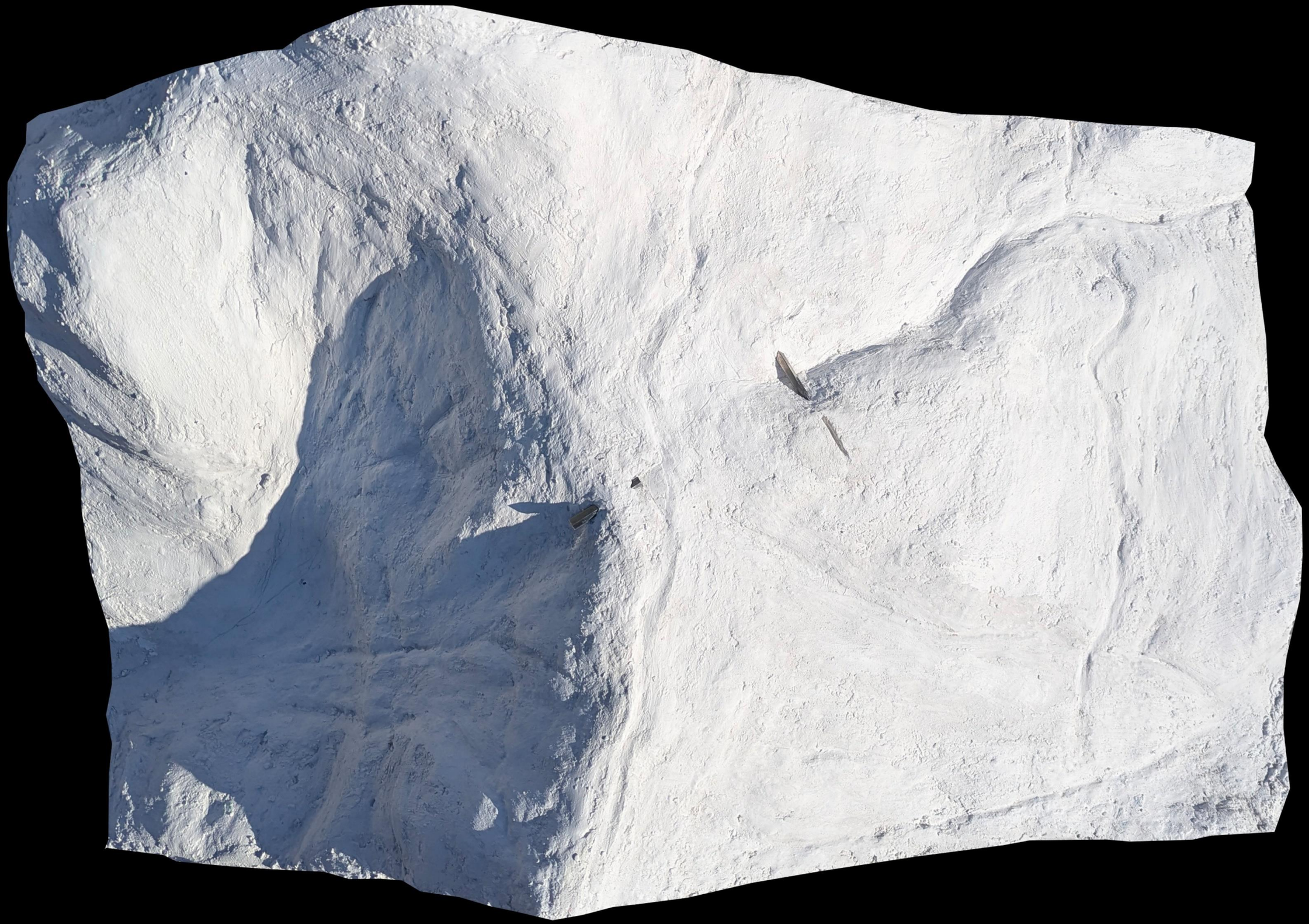

ΤΟΜΗ ΛΛ

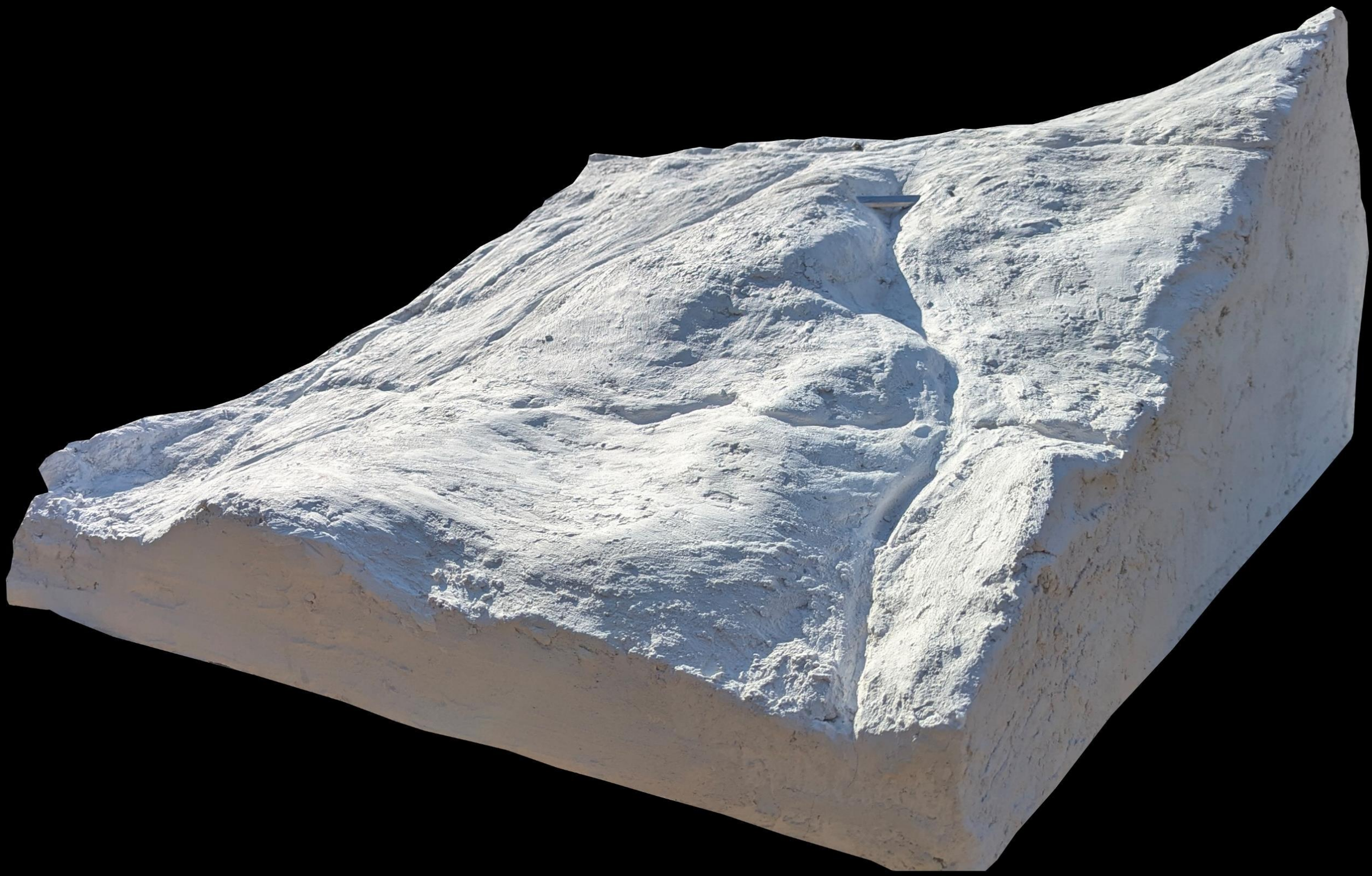
0 1.5 5 10 20 30m

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ Κ1
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

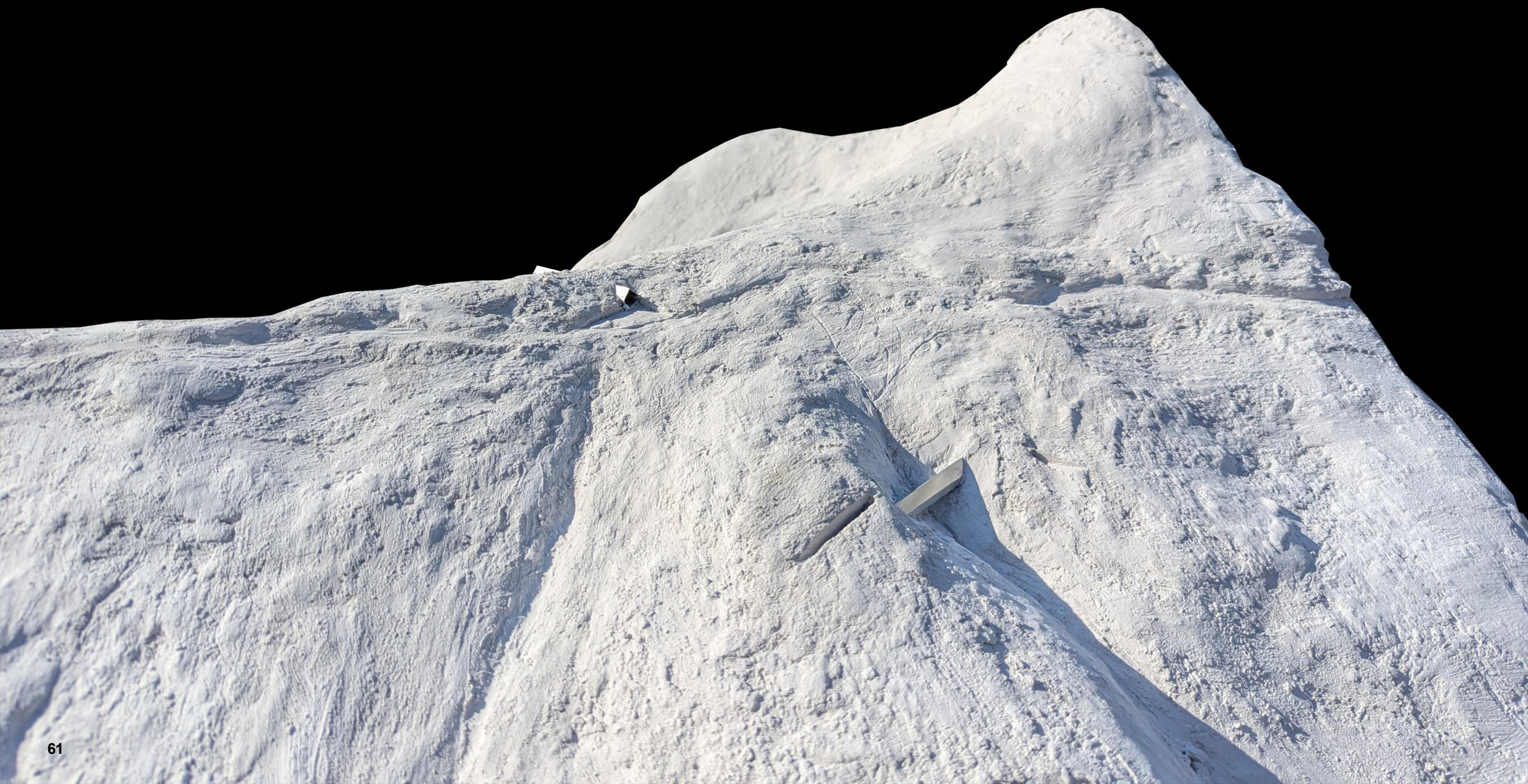

Μακέτα τοπογραφικού περιοχής, κλίμακα 1:1500.

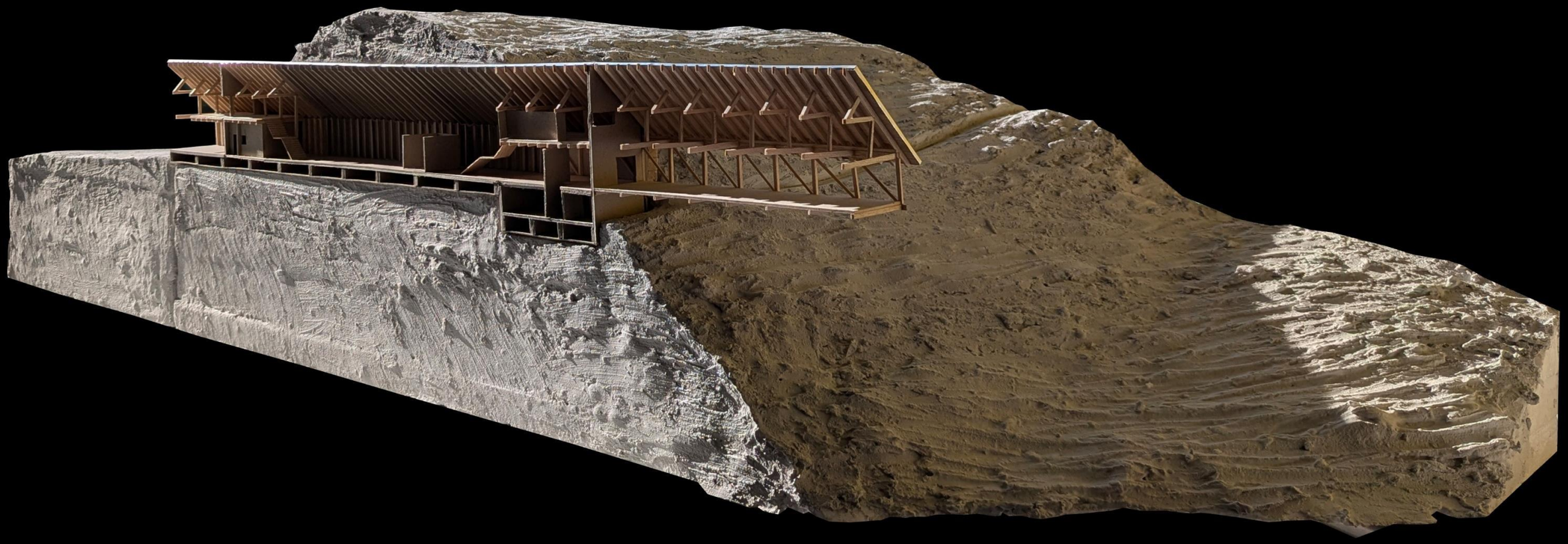

Μακέτα τοπογραφικού περιοχής, κλίμακα 1:1500.

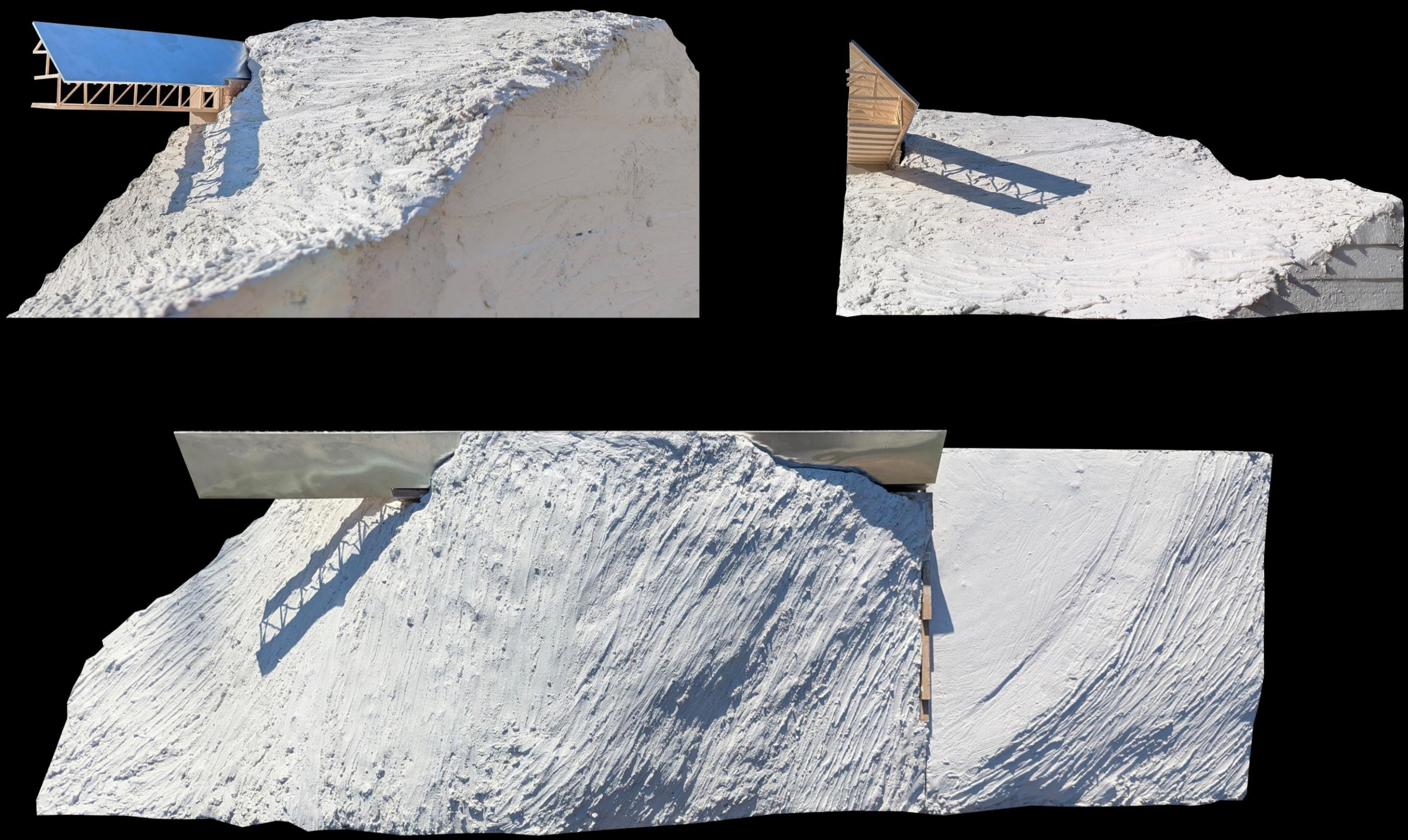

Μακέτα τομής καταφυγίου Κ1, κλίμακα 1:100.

Μακέτα τομής καταφυγίου Κ1, κλίμακα 1:100.

Μακέτα τομής καταφυγίου Κ2, κλίμακα 1:100.

Μακέτα τομής καταφυγίου Κ2, κλίμακα 1:100.

Το Κ2 αποτελεί το κυρίως χώρο του καταφυγίου. Αυτό το κτίριο που μοιάζει με κατοικημένη γέφυρα στεγάζει στις δύο άκρες του τους κοιτώνες φιλοξενίας των επισκεπτών και στο κέντρο του τον βασικό χώρο συγκέντρωσης, φαγητού, ανάπαυσης με την εστία φωτιάς στο κέντρο.

Καταφύγιο Κ2. Άποψη από το μονοπάτι.

Άποψη της ανατολικής όψης του καταφυγίου Κ2.

Η πρόθεση ήταν κάτω από τη μεγάλη στέγη να δώσουμε έναν βασικό χώρο κοινής συνεύρεσης. Αυτός ο χώρος στην πραγματικότητα διχοτομείται στη μέση του. Το δάπεδο στο κέντρο του χωρίζεται κυριολεκτικά στα δύο από μία σχισμή πλάτους 25 εκατοστών. Η διακοπή αυτή που γίνεται αντιληπτή στιγμιαία μόνο στο δάπεδο, αφορά εν τέλει, όλο το κτίριο και αλλάζει άρδην όλη τη δομή του. Το κτίριο στην πραγματικότητα δεν είναι μια γέφυρα, αλλά παραδόξως δυο πρόβολοι που σχεδόν συναντιούνται κάτω από μία κοινή στέγη, θέλοντας έτσι να εκφράσει την παράδοξη συγκυρία του γεγονότος που συνέβη στις 14 Απριλίου του 1947 στη Νιάλα.

Άποψη από την τραπεζαρία του καταφυγίου Κ2.

Οι δύο πτέρυγες των κοιτώνων ενώνονται μέσω ενός αιωρούμενου διαδρόμου που περνάει πάνω από την τραπεζαρία και ενισχύει την αίσθηση της ενιαίας στέγης.

Άποψη από το επίπεδο των κοιτώνων προς τον εναέριο διάδρομο.

Η είσοδος του Κ1 είναι και η μοναδική κτιριακή δομή που είναι ορατή στους επισκέπτες που καταφτάνουν στο σημείο και τους υποδέχεται. Κανένα άλλο σημείο των κτιρίων δεν είναι αρχικά ορατό από τον δρόμο. Οι επισκέπτες εισέρχονται κάτω από τη στέγη και μπαίνουν στο σπηλαιώδες εσωτερικό που βρίσκεται θαμμένο μέσα στη γη και στεγάζει έναν χώρο μουσείου αφιερωμένο στο περιστατικό της Νιάλας και τον εμφύλιο.

Άποψη της πλατείας στην όψη του καταφυγίου Κ1.

Στον χώρο φιλοξενούνται 2 «γλυπτά» μνημεία που έχει φιλοτεχνήσει Βασίλης Φυτσιλής από πέτρα και μαρμαρόσκονη και βρίσκονται σήμερα σε διπλανά χωριά.

Άποψη από τον χώρο του μουσείου.

Οι επισκέπτες κατευθύνονται προς το βάθος όπου η κατασκευή από ένα σημείο κ μετά εξέρχεται από την άλλη μεριά της κορυφογραμμής και από σπηλιά-καταφύγιο μεταμορφώνεται σε επισφαλή πρόβολο καταλήγοντας στην άκρη του σε ένα παρατηρητήριο που αιωρείται στον γκρεμό προσφέροντας πανοραμική εποπτεία των βουνοκορφών της Δυτικής Ελλάδας αλλά και του απόκρημνου μονοπατιού που διέσχισαν οι αντάρτες για να φτάσουν στη Νιάλα, στη μοιραία συνάντηση με τους διώκτες τους.»

Άποψη από τον επισφαλή πρόβολο με θέα την κορυφογραμμή των Αγράφων.

Τα Κ1 και Κ2 αποτελούν το σύμπλεγμα των κτιρίων που προτείνουμε για το ορεινό καταφύγιο μνήμης στη Νιάλα. Είναι κτίρια χρηστικά για να φιλοξενήσουν τους επισκέπτες στο σημείο αυτό. Είναι ταυτόχρονα και κατασκευές που επιθυμούν να κρατήσουν ζωντανή τη μνήμη της ιστορικής στιγμής συμφιλίωσης. Εν τέλη να δείξουν την ευθραυστότητα της ανθρώπινης υπόστασης απέναντι στα σκληρά και μεγαλειώδη στοιχεία της Φύσης.

Βιβλιογραφία:

Ελληνόγλωσσα βιβλία:

Φυτσιλής Βασίλης, (2006), Πληγές του Εμφυλίου, Σύγχρονη εποχή, Αθήνα.

Χατζής Δημήτρης, (2000), Οι ανυπεράσπιστοι, Το Ροδάκιο, Αθήνα.

Μούστος Μενέλαος, (2018), Αφηγήσεις για το δημοκρατικό στρατό, Σύγχρονη εποχή, Αθήνα.

Ντελμακούρα Γεωργία, (2005), Ερευνητική εργασία: ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ : ΜΙΚΡΕΣ ΟΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΑΠΟΓΝΩΣΗΣ, Επιβλέπον καθηγητής: Κωσταντόπουλος Ηλίας, Πάτρα.

Άρθρα στο διαδίκτυο:

Ευρυτάνας Ιχνηλάτης, 2019, Ο παγωμένος αντάρτης, Ευρυτάνας Ιχνηλάτης, https://eyrytixn.blogspot.com/2019/04/blog-post_12.html

Ευρυτάνας Ιχνηλάτης, 2011, Ψυχή βαθιά στη Νιάλα, Ευρυτάνας Ιχνηλάτης, https://eyrytixn.blogspot.com/2019/04/blog-post_12.html

Ευρυτάνας Ιχνηλάτης, 2016, «στη Νιάλα δείξατε πως δένεται το ατσάλι», Ευρυτάνας Ιχνηλάτης, https://eyrytixn.blogspot.com/2016/04/blog-post_9.html

Ρουμπάνης Θοδωρής, (2007), Στο Οροπέδιο της Νιάλας-Καταραχιάς, trikalasport.gr, https://trikalasport.gr/new/%cf%83%cf%84%ce%bf-%ce%bf%cf%81%ce%bf%cf%80%ce%ad%ce%b4%ce%b9%ce%bf-%cf%84%ce%b7%cf%82-%ce%bd%ce%b9%ce%ac%ce%bb%ce%b1%cf%82-%ce%ba%ce%b1%cf%84%ce%b1%cf%81%ce%b1%cf%87%ce%b9%ce%ac%cf%82/

Ντάσιος Τάκης, 1986, Στη Νιάλα Αγράφων, επιστροφή στις ρίζες, Ορεινογραφίες, https://oreinografies.wordpress.com/2018/03/26/%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%BD%CE%B9%CE%AC%CE%BB%CE%B1-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AE-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%81%CE%AF%CE%B6%CE%B5/

Ντάσιος Τάκης, 1989, στη Νιάλα, υψ. 2017μ των ανατολικών Αγράφων, Ορεινογραφίες, https://oreinografies.wordpress.com/2018/09/10/%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%BD%CE%B9%CE%AC%CE%BB%CE%B1-%CF%8D%CF%88-2-017-%CE%BC-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CF%89/

Ντάσιος Τάκης,1989,2008, Ξεκαλοκαιρίο στη Νιάλα Αγράφων, Ορεινογραφίες, https://oreinografies.wordpress.com/2019/12/16/%CE%BE%CE%B5%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CF%8C-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%BD%CE%B9%CE%AC%CE%BB%CE%B1-%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CF%89%CE%BD/

Άρθρα σε περιοδικά:

Λαζάρου Παμπέρη, 1987, Στην παγωμένη αγκαλιά της Νιάλας, ΚΟΡΦΕΣ, τεύχος 38

Ντοκιμαντέρ:

Νιάλα, μια ξεχασμένη σελίδα της ιστορίας, https://youtu.be/Qhaye5rsjMQ?si=GoP_Z7-cH-eD4geu

Νιάλα Αγράφων, https://youtu.be/HCMe3Sqjqgw?si=v-XvyLgF5V5qiz9X

